

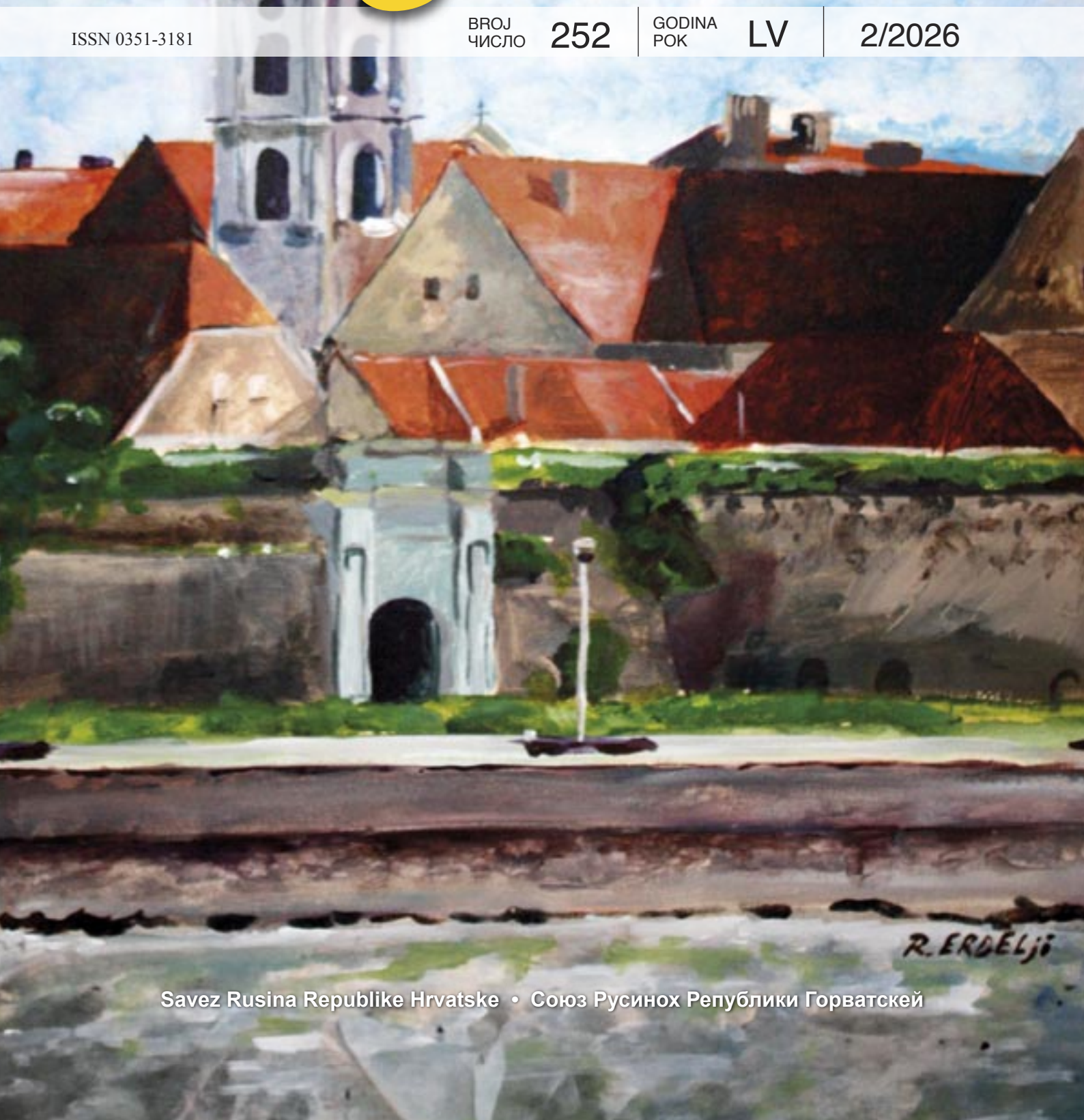
Нова Думка

ISSN 0351-3181

BROJ
ЧИСЛО 252

GODINA
ПОК LV

2/2026

Savez Rusina Republike Hrvatske • Союз Русиных Републики Горватскей

**Savez Rusina Republike Hrvatske i Vijeće rusinske nacionalne manjine
Vukovarsko – srijemske županije**

**Союз Русиных Республики Горватской и Рада русской национальной меншины
Вуковарско – сримской жупаний**

Organiziraju - Організую

Savjet za
nacionalne manjine

Ministarstvo
znanosti i
obrazovanja

SAVEZ RUSINA
REPUBLIKE HRVATSKE

HRVATSKI DOM
VUKOVAR

**U nedjelju 24. svibnja 2026. godine u 17.00 sati - На недзелю 24. мая 2026. року на 17.00 годзин
U Hrvatskom domu Vukovar J.J. Strossmayera 20 - У Горватским доме Вуковар Й.Й.Строссмаєра 20**

Program

- 16.00 – polaganje vijenaca kod Križa na ušću Vuke u Dunav
- 16.30 - otvaranje izložbe ikona „Moj život danas i zauvijek“ – Hrvatski dom Vukovar
- 17.00 – svečana akademija – Hrvatski dom Vukovar
- 18.00 – hotel „Lav“

Програма

- 16.00 – покладанє венцох при Крижу на уліву Вуки до Дунаю
- 16.30 – отворанє виставки иконох „Мой живот нешка и навше“ – Горватски дом Вуковар
- 17.00 – шветочна академия – Горватски дом Вуковар
- 18.00 – банкет хотел „Лев“

“NOVA DUMKA”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428–342

IBAN HR1623400091110057465

Tisak: Certis d.o.o., Cerna

Naklada: 600 primjeraka

“НОВУ ДУМКУ”

Видава: Союз Русиных РГ

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За видавателя: Дубравка Рашлянин

Редакција: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс: 032 428–342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкуе: Цертис д.о.о., Церна

Тираж: 600 прикладніки

Tiskano – Друковане
Travanj – Април / 2026

Cijena
Цена 1,33 €

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.

Рукописи ше не враћаю.
Обявени прилоги ше гонорују.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

Отримана порядна звитова Скупштина Союзу Русиных Републики Горватскей - Звонко Костелник . .	4
Схадзка Координації Радох и Представительох националих меншиных ВСЖ - Маріяна Джуджар . .	5
„Мам я мужа и милого“ у Осиєку - Агнетка Балатинац	6
Proljetne aktivnosti u Rajevom Selu - Julija Lucić	7
Преславена рочница Дружтва - Агнетка Балатинац	8
Петровскей парохії - Любца Гаргай	8
Роботня писаня писанкох у Миклошевцох - Леся Мудри	9
Велька ноц у Осиєку - Агнетка Балатинац	10
Uskrs 2026. godine u Župi Krista Kralja Vukovar - Marija Zakaljuk	10
Велька ноц у Миклошевцох - Иван Лікар	11
Велька ноц у Петровцох - о. Владимир Седлак	12
Proslavljen Uskrs u Župi svetog Jozafata u Rajevom Selu - o. Ivan Kolosok	13
О благослове жита и польох - о. Владимир Седлак	14
Велі роки / Розказ дідом - Яким	15
Голубицов дом - Звонимир Барна	15
Отримани традиційни шветочни Вельконоцни концерт КУД Яким Гарди „Петровчаньом дарунок за паметане“ - Звонко Костелник	16
У Петровцох організована „Ноц кніжки“ - Звонко Костелник	20
Два Меланії - Андрея Магоч	22
Жалосна верба / Чаривна бреза - Томислав С.Кетелеш	23
Медзинародне швето роботи - Лили Су	24
Financijska pismenost kao zaštita od prijevara - Dubravka Rašljanin	25
Дзень Русиных Румунії у Орадеи - Наталия Гнатко	26
Вуковарски кина - Яким Пушкеш	27
Крижалька - Леся Мудри	28
Слова котри не хаснуєме у каждодньовой бешеди - Маріяна Джуджар	29
Модни професії за кулисами - Давид Морган	30
Julijan Ramač Čamo – dirigent i čuvár krsturske melodije - Ana Bučko	31
Гушатково квеце, млечнік або лампашик - Лю. Гаргай	32
Яр у овоцнікох и хотаре - Антун Гарди	33
Кукурица у руским валале - Томислав Рац	34
Rezultati NK Rusin pred kraj proljetne sezone - Hrvoje Zagorac	35
Карпати - Маріяна Джуджар	35

Насловни бок: Агнетка Балатинац – 8. Подобова колонія КУД-а Руснацох Осиєк,
автор слики Роберт Ерделі: Осецка Твердя
Остатні бок: Звонко Костелник – Учасніки Вельконоцного концерту

UREDNIŠTVO: Vera Zelinac (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš Magoč, Lesya Mudri, Tomislav Rac
SAVJET UREDNIŠTVA: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak
LEKTORI: Marija Vulić (rusinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske.
Na zahtjev Saveza Rusina RH s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske
od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), „Nova dumka“ je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366.
Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: Вера Зелинац (главна и одвичательна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш Магоч, Любца Гаргай, Леся Мудри, Томислав Рац
СОВИТ РЕДАКЦИЈІ: д.ф. н. Оксана Тимко Дітко (председателька), Маріяна Джуджар, о. Владимир Седлак
ЛЕКТОРЕ: Марія Вулич (руски язык), Андрея Магоч (горватски язык)

Друковане помага Совит за национални меншини Републики Горватскей.
На вимагане Союзу Русиных Републики Горватскей з Ришеньом Министерства информования Републики Горватскей од 15. януара 1992. року
(УЧ. 523–92–1) „Нова думка“ уписана до евиденції явних виданьох под числом 1366.
Авторизовани тексти не знача же то источно и становиско редакції лебо видавателя.

ОТРИМАНА ПОРЯДНА ЗВИТОВА СКУПШТИНА СОЮЗУ РУСИНОХ РЕПУБЛИКИ ГОРВАТСКОЙ

Заєднічка фотографія шицких членох Скупштини

Порядна звітowa Скупштина Союзу Русиных Републики Горватскей за 2025. рок отримана 7. марца 2026. у готелу Лев у Вуковаре.

До Роботного предсительства вибрани:

- председателька Дубравка Рашлянин и Звонко Костелник
- за записничарку Вера Павлович,
- верификаційна комисија

Таня Креніцки и Томислав Рац - оверйоваче записніку Маріяна Джуджар и Мирко Дорокази.

Верификаційна комисија констатовала же присутни 19 члени Скупштини од вкупно 21 и же шицко у складзе зот Статутом Союзу, та шицки одлуки полноважни.

После вибору Роботного предсительства звіт о цалорочней ро-

боти програмах Союзу зот информования, видавательства, манифестацийох, культурного аматеризму и лятних школах за 2025. рок зот презентацию поднесла председателька Союзу Дубравка Рашлянин. Союз преіг своїх членіцох посцигнул замерковани резултати на очуваню и розвиваню национального и культурного идентитету. Реализовал шицки програми котри були заплановани у прешлим року. Зот информования нашого часопису Нова думка и дзецинского часопису Венчик, издавательней діялносци наших авторох хторим Союз видал три кніжки, водзи ше рахунку о очуваню мацеринского языка у явним живоце нашей националней меншини. Окремну улогу Союз витворює преіг культурного аматеризма, односно його найзначнейших секцийох, фолклорней, музичней, драмскей, шпивачкей итд. Преіг наших манифестацийох промовуєме наш национални скарб шпиванкох и танцох, а и збліжуєме учашнікох з їх госцами. Председателька Союзу Дубравка Рашлянин упознала членох Скупштини зот финансовим звитом и потолковала же работа

Роботне предсительство Звонко Костелник, Дубравка Рашлянин и Вера Зелинац

Члени Скупщини Союзу Русинок РГ

Союзу у подполносци витворена по плану и програми. Надпатраци одбор констатовал же финансијни утрати у согласносци зоз законами РГ и програмами Союзу. Розправа о поднешених звитох була конструктивна, без вименкох и незадовольства членох, та после кратшей розправи члени Скупщини прилапели звити. Прилапени план и програма роботи и финансијни план за 2026. рок. Од инвестиційох укла-

даньох у плане закрице на будинку Союзу и два тоалети на першим и другим поверху будинку, як и отримоване етнографскей збирки. Тиж так треба направиц календар манифестацийох, же би ше учашніки могли правочасово организовац за наступи, як и пробовац организовац участвоване наших дружтвох на Лемківскей ватри у Ждині, у Польскей и у Свидніку, у Словацкей.

За подперацого члена Союзу Русинок Републики Горватскей предложени Дамир Дорогхази, член Соборского одбору за людски права и права националних меншинох Републики Горватскей. После кратшей розправи председагелька заварла Скупщину и шицких присутнох поволала на полудзенок.

Звонко Костелник, проф.

СХАДЗКА КООРДИНАЦІЇ РАДОХ И ПРЕДСТАВИТЕЛЬНОХ НАЦІОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ВСЖ

На порядней 6. схадзки Координації радох и представителюх националних меншинох Вуковарско-сримскей жупанії, отриманей 17. марца у Вуковаре, бешедовало ше о роботі и финансијох у прешлим року як и о значних активносцях у тим року з окреим наглашеньом на организацию Дня националних меншинох Вуковарско-сримскей жупанії.

Того року Дзень националних меншинох ВСЖ отримав ше 10. мая у Илоку а домашні словацка национална меншина. Руску националну меншину представи КУД "Яким Говля" з Миклошевцох.

Марияна Джуджар

Звонко Костелник, Срђан Ђеремич, Светислав Микеревич, Душан Латас, Милан Пуцовски и Марияна Джуджар

„МАМ Я МУЖА И МИЛОГО“ У ОСИЕКУ

Драмска секција КУД-а „Яким Гарди“ гостувала у КУД Руснацох Осиек зоз дуодраму „Мам я мужа и милого“

Привитни слова председателя КУД Руснацох Осиек Мирка Рибича и председателя КУД-а „Яким Гарди“, Звонка Костелника

Внедзелью, 26. априла у предвечарших годзинох, КУД Руснацох Осиек привитал драмску секцию КУД-а „Яким Гарди“ з Петровцох.

Привитни слова упуцел им председатель Дружтва Мирко Рибич, а председатель КУД-а „Яким Гарди“, Звонко Костелник, потолковал же ше з тима виводзеньями дуодрами по наших местох здогадуеме на виводзене першей нашей драми пред

ровно 100 роками.

Костелник тиж здогаднул и на 195. рочницу приселеня Руснацох до Петровцох, 190. рочницу снованя парохиї у Петровцох, та 55 роки од виходзенья Новей думки.

Дуодраму „Мам я мужа и милого“ барз удатно виведли Томислав Рац и Томислав Кетелеш.

Шептачки були Миряна Токарский и Таня Кренїцки, а музику пуцал Звонко Костелник.

Невелька екипа, у кус вецей як полгодиниовой комедії, тримала патрацох у непрерывним шмиху, а вони их наградзовали з моцним кляпканьом.

Томислав Кетелеш и Томислав Рац у дуодрами „Мам я мужа и милого“

Стретнуце двух мужох

Несподзивана нащива

Двоє глумци аматере з багатим искусством, одглумели тоту комедию з таку схопнoсцy же патрачом просто було жаль кед пришо л конец.

Велька чкода же не було вещей патрачох, бо справди препушчили прекрасни хвильки полни шмиху, хтори патрачом подаровали актере тей дуодрами, Томислав Рац и Томислав Кетелеш.

Окреме треба похваліц намагане КУД-а „Яким Гарди“ же би, окрем шпиваня и танцованя, остало при пестованю и тей файти културней творчосци, бо як можеме замерковац, Петровчане за тераз єдини од руских дружтвoh у Горватскей хтори пестую и драмску діялносц.

Агнетка Балатинац

Майсторски роботи у обисце

PROLJETNE AKTIVNOSTI U RAJEVOM SELU

Unatoč malbrojnom stanovništvu Rajevo Selo može se pohvaliti bogatstvom vjerskih zajednica koje su proslavile svoje najveće blagdane. Najprije su 20. ožujka pripadnici muslimanske vjeroispovijesti proslavili Ramazanski bajram. To je važan islamski blagdan koji traje tri dana nakon ramazana (svetog mjeseca posta i odricanja). Nakon Bajrama rimokatolici i grkokatolici su 5. travnja proslavili najveću kršćansku svetkovinu Uskrsnuće Isusa Krista (Uskrs) koji su i nedjelju nakon proslavili i pripadnici pravoslavne vjeroispovijesti prema julijanskom kalendaru.

Ono što čini bogatstvo jednog malog slavonskog sela smještenog uz

Savu plodno je tlo. S proljećem i toplim vremenom poljoprivrednici su užurbano krenuli u pripremu zemljišta i sjetvu jarnih kultura na svojim poljima.

I sportske aktivnosti su oživjele. S proljećem počinje i proljetna sezona nogometa. Rajevački klub „NK Rašk“ natječe se u 2. županijskoj ligi i trenutno je na posljednjem mjestu. Ali dečke to ne sputava da i dalje ostanu dobra ekipa koja se drži zajedno.

U kulturnom životu mjesta također bilježimo oživljavanje aktivnosti. Nakon kratke zimske pauze započete su i aktivnosti kulturnih društava pa se tako KD „Rusina Cvelferije“, KUD „Sava“ i Bošnjačko KUD „Ljiljan“ vrijedno i marljivo pripremaju i rade na novim koreografijama i pjesmama za nadolazeće manifestacije.

Julija Lucić

ПРЕСЛАВЕНА РОЧНІЦА ДРУЖТВА

Стоя з ліва на право: Огнен Здравкович и Мирослав Дітко
Шедза з ліва на право: Мирко Рибич, Гелена Шобан, Дубравка
Рашлянин и Зденко Сивч

Кед екипа зложна, вец ше причина за торту вше найдзе. Так ше случело 14. априла на проби шпивацкей групи КУД-а Руснацох Осиєк.

На ФБ групи Дружтва обявене же КУД Руснацох того 2026. року напълнело 43 роки иснованя, а Дубравка Рашлянин, членіца шпивацкей групи, окомгнуц предложела же най ше преслави з фалатком торти, праве як тому швечи кед дакому родзени дзень. Так ше и збуло.

КУД Руснацох Осиєк основане 14. априла 1983. року з допomoгу Союзу Русиных и Украйнцох РГ, чий секретар у тедишні час бул Гавриїл Такач, и автоматски вошло до членства Союзу, дзе є ище и нешка.

Формовани фолклорна, музична и литературна секция, а перши председатель бул Звонко Костелник, пилот и наставнік лєценя и падобранства з Осиєку. На початку роботи у Дружтве було коло 100 членох.

Нешка Дружтво чишлі лем коло 30 членох у хорскей, тамбуровой и етно секції, векшином старших, але намага ше очувац културни идентитет рускей националней меншини на тих просторох.

Най би ше нашілдіство пренєсло на младших, то жаданє шицких старших. На многая и благая літа Културно-уметніцкому дружтву Руснацох з Осиєку!

Агнетка Балатинац

ПЕТРОВСКЕЙ ПАРОХИЇ

Кед Руснак пришол до того краю,
ту на ровніну длугоку, щиру,
пожадал остац, ту дзеци ховац,
не лем жиц живот, але и виру.

Же би не було, то так нашвидко,
добре роздумал цо сце и жада,
вредно вон робел и не забувал:
живот без Бога навше препада.

Потим вон сциха, з помоцу Божу,
основал першу ту парохию,
такой легчейше дні преходзели,
нігда не скривал вон свою виру.

А вец ше упар и не одступел
док церкву милу ту не збудовал,
на штред Петровцох вона заблісла
же би побожно дзеци виховал.

Сто дзеведзешат роки уж прешло...
Храм Божи стої на штред валала,
вита каждого хтори ту придзе,
людзе преходза, а вон остава.

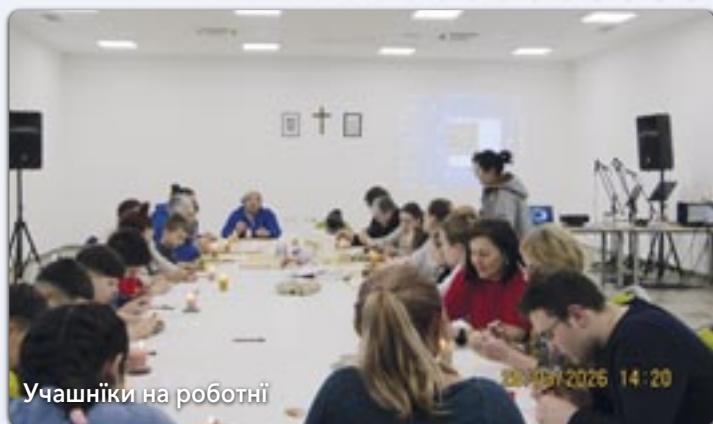
Ту покресцени генераций
и повинчани тисячи пари,
ту грихи велї пребачовани,
дзвони покойним ту предзвняли.

Церкво мила ти нам пошвєцена
Покрову Прєсвєтей Богородици,
хтора вирнікох под покров кладзе
и зоз нїм од зла каждого щици.

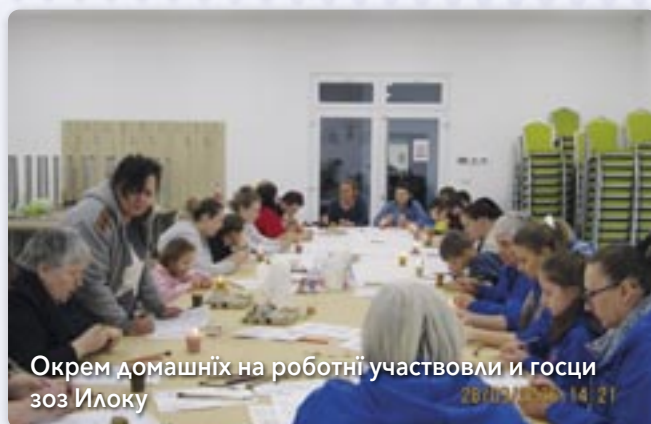
Най и надалей твоео зданє
будзе на помоц тим цо гледаю
место потїхи, мира, молитви
и най вше у це Бога витаю.

Любица Гаргай

РОБОТНЯ ПИСАННЯ ПИСАНКОХ У МИКЛОШЕВЦОХ

Учасніки на роботні

Окрем домашніх на роботні учасовли и госци зоз Илоку

У Будинку культури у Миклошевцях, 28. марца отримана роботня писання писанкох на традиційни способ – зоз воском. Организатор тей

роботні було КУД „Яким Говля“ з Миклошевцях, а водзела ю подпресидателька дружтва, учителька руского языка Леся Мудри. Вона на початку кратко упознала присутних зоз техніку украшованя писанкох, з потребним прибором и зоз символіку орнаментох хтори ше традиційно виписую на писанкох. На роботні учасовало коло 30 особи.

На поволанку ше одволали члени креативней секції словацкого КПД „Людовит Штур“ з Илоку и КУД „Осиф Костелник“ з Вуковару. Попри госцях, на роботні було и вельо домашніх, а окреме радує красне число дзецох хтори ше дзечне уклучели до креативней роботи.

Дасдни зоз старших учаснікох наглашели же подобни писанки пра-

Члени КУД Осиф Костелник з Вуковару Любца Гаргай и Вера Зелинац

Писанки писани зоз воском

Писанє з воском гледа сцерпенє

вели ище кед були дзеци, та у нїх роботня пребудзела красни здогадованя. Други тримали кичицу у руках перши раз и були приємно несподзивани з результатом.

У приємней атмосфери учасніки роботні мали можлівосц не лем научиц нову техніку, але и дружиц ше, черац искуства и ведно чувац красни вельконоцни обичай. Написани писанки учасніки однесли доми, же би их пошвещели на Вельку ноц.

Леся Мудри

ВЕЛЬКА НОЦ У ОСІЕКУ

Велька ноц у Осіеку

Невелька грекокатолицька заєднїца у Осіеку порядне отримує свойо обичаї, а на вельки швета до церкви окреме приду аж и гевти хтори биваю вельо далей од церкви, та муша за приход хасновац власни превозки, цо указує же у шерцох ище вше присутна свідомосц дзе припадаме и хто зме.

Як дознаваме зоз жридлих бліз-

ких грекокатолицькей парохії Христа Царя з Осіеку, богослуженє почало рано на 7 годзин зоз Утриню, а предлужело ше зоз Службу Божу, после хторей шлїдзел благослов едла, а потім традиційне друженє у порти.

Велька ноц того року була 5. априла, а хвиля була права ярня, зменьовали ше слунко и хмари, док

витор знал подзвигац прекрашне повишивани салветки, з хторима ше закрива едло хторе ше у кошарки ноши на благослов.

Найрадоснейши були дзеци кед их паноец поблагословел з благословену воду, а на кажди паноцов привит: Христос воскрес, людзе радосно одвитовали: Воистину воскрес!

Агнетка Балатинац

USKRS 2026. GODINE U ŽUPI KRISTA KRALJA VUKOVAR

Veliki tjedan započeo je Cvjetnicom kada su se na liturgiji u 9 sati blagoslovile maslinove i vrbine grančice kao i cvijeće koje su vjernici odnijeli svojim domovima. Prisjetili smo se slavnog Isusovog ulaska u Jeruzalem

u dane prije Pashe. U vrijeme Velikoga tjedna promišljamo o Isusu i njegovim mukama, ali i čistimo svoju dušu ispovijedajući svoje grijehe kako bismo čiste duše dočekali najveći kršćanski blagdan Isusova uskrsnuća. Na Veliki

četvrtak Isus je ustanovio svećenički red pa tada posebno molimo za naše svećenike. Veliki petak je dan u Vazmenom trodnevlju kada nema svete liturgije, a u 17 sati služena je večernja s polaganjem plaštanice. Vjernici su

Liturgija na Uskrs

Vjernici na Uskrsnoj liturgiji

čuvali Kristov grob i cjelivali njegove rane. Na Veliku subotu večernja je započela u 17 sati, a nakon večernje služena je sveta liturgija. Na sam blagdan Uskrsa 5. travnja 2026. služena je jutrenja u 7 sati nakon koje je uslijedila svečana liturgija te blagoslov jela ispred župne crkve. Svetu liturgiju služili su o. Oleg Zakaljuk i o. Vladimir Magoč.

Marija Zakaljuk

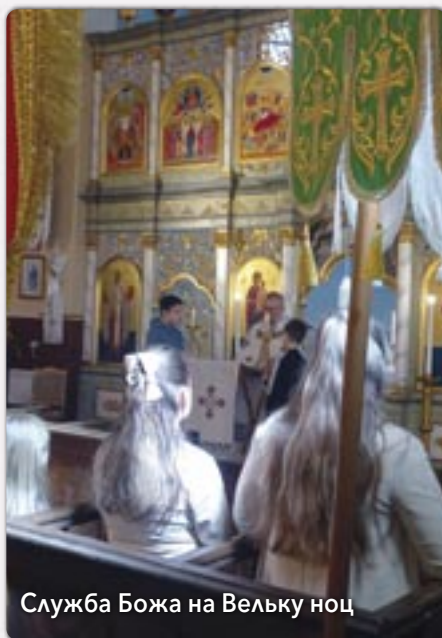

Благослов хране

ВЕЛЬКА НОЦ У МИКЛОШЕВЦОХ

У Миклошевцох, внодзелью 5. априла, на 11 годзин почала Служба Божя з нагоди преслави Велькей ноци. Службу служел миклошевски парох о. Роман Ступяк, провадзела го шпывацка група КУД „Яким Говля“, а Апостол одшпывал Иван Лікар. После Евангелиї парох пречитал Вельконоцну посланіцу крижевского владики Милана Стипича (вири-вок):

„У »шветлей ноци«, як пасхалну ноц наволюю нашо церковни оцове, не можеме же бизме ше не здогадли безсмертних словах св. Ивана Златоустого зоз його познатей Пасхалней бешеди (хомилії): „Най ніхто не оплакує свойо худобство, прето же ше зявело всеобщє кральовство. Най ніхто не оплакує свойо грихи, прето же зоз гроба зашвицело пребаченє. Най ше ніхто не бої шмерци,

Служба Божя на Вельку ноц

прето же нас ошлебодзела Спасительова шмерц!“ Златоусти нас здогадує же Пасха не лем памятка на историйну подію, але стварносц кот-

ра ше тераз одбува. Преслава вири порихтана за шицких – и за гевтих котри посцели и за гевтих котри ше предумовали прето же наш Бог Бог другого пробовања, Бог котри „и остатнього прилапи як першого“ и котри „ше ділу радує, намиру хвалі“.

Велька ноц була красна нагода за веліх госцох же би пришли зоз цалей Горватскей и иножемства нащивиц свою родзину и приятельох. Того року послужела красна хвиля, та швецєне єдзєня було на отвореним у церковней порти, а було коло 60 кошарки. Мированє було отримане вовторок, на Служби Божей з початком на 10 годзин.

Христос воскрес! – Воистину воскрес!

Иван Лікар

Вирніки зоз кошарками у церковней порти

ВЕЛЬКА НОЦ У ПЕТРОВЦОХ

Часц Служби Божей скорей благослова кошаркох

Швето Пасхи Христовей – Велька ноц торжественно преславена у найстаршей грекокатоліцкей парохії у Сриме, у Петровцох.

Од Квитней недзелі по Треци дзень Велькей ноци на богослуженнях було красне число вирних. Торжество обрядом окреме придавали швичкаре, котри увежбано зоз швичками, кандилом, шкерепадлом, дзвончками, швещену воду послуговали петровському парохови мр сц. Владимирови Седлакови.

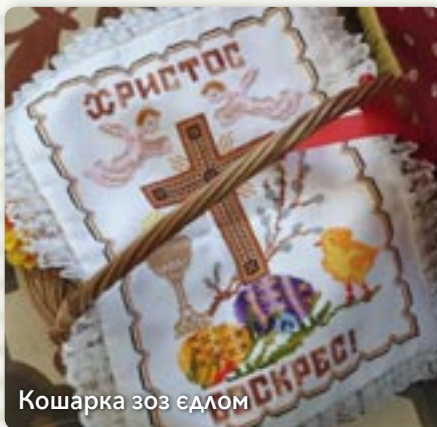
Крочай напредок зробени тиж и у напярме шпиваня. Окрем шпивачох котри були квалитетно озву-

чени и за богослуженя порихтани, важнейши тексти пушани на екран же би шицки присутни могли шпи-

вац часци котри дакеди нашо стари подполно знали напамят.

Окреме порушуюци були служеня на Вельки пияток на вечурні хованя Христового, и на саночним, вечер на Вельку суботу. На сам дзень Пасхи була красна хвиля и назбэрало ше красне число дзецох, младих, але и других вирних. По Служби Божей у шветочней процесії вишло ше вонка и у порти швещени кошарки з паску. На Свитли пондзелок (други дзень Велькей ноци) було звичайне мированє на концу Служби.

о. Владимир Седлак

Кошарка зоз едлом

У церкви на Вельку ноц присутни велі дзеци

Часц святей Служби Божей

PROSLAVLJEN USKRS U ŽUPI SVETOG JOZAFATA U RAJEVOM SELU

Uskrsnu liturgiju služi otac Ivan Kolosok

Košarice s hranom za blagoslov

Svjetlo Kristovo uskrsnuće ove je godine u našoj Župi svetog svećenomučenika Jozafata u Rajevom Selu proslavljeno u ozračju posebnog molitvenog uznesenja. Svečanu božansku liturgiju služio je župni kapelan, otac Ivan Kolosok.

Tijekom bogoslužja pročitana je uskrsna poruka vladike Milana Stipića,

upućena vjernicima Križevačke eparhije. U svojoj poruci biskup je istaknuo pobjedu života nad smrću te pozvao na duhovnu postojanost i ljubav u ovim izazovnim vremenima.

Proslava je ujedinila sve generacije, od starijih župljana do onih najmlađih. Dječji smijeh i mirisi uskrsnih

košarica unijeli su posebnu radost u ovaj dan. Nakon završetka službe, otac Ivan blagoslovio je uskrsna jela, a zajednički pozdrav „Hristos uskresse! Voistinu uskresse!” odjeknuo je iz dubine naših srca.

o. Ivan Kolosok

Sveta pričest na Uskrs

Vjernici u crkvi na Uskrs

О БЛАГОСЛОВЕ ЖИТА И ПОЛЬОХ

Яр уж розквітла, Велька ноц за нами. А у априлу, точнейше 23. ту и швето св. велькомученіка Георгія (Дюри) – Дзуря, з яким традиційно вязана и молитва за благослов наших польох, заградох, овоцнікох, виніцох.

Тот обичай иснує ише зоз предхристиянских часох, але вец и на Востоку и на Заходу тедишнього християнского швета барз пошвидко нашол свойо молитвени форми у дньох кед тот звичай исновал од давен давна: а то од швета велькомученіка Георгія (23.4.) по швето св. Марка апостола и евангелисти (25.4.). У дзепоседних традиційох швещене польох окончовало ше у дньох пред шветом Вознесения Христового (штерацети дзень по Пасхи Христовей).

Дахто можебуц пове же тот обряд реликт прешлосци котри превозидзени, бо ми нешка маме знанє, технологию, генетику. Тиж „причина“ и „шлїд“ два категорії зоз котрима досц добре владаме. Вельо зме змудрели квантитативно у одношеню на лєм 100 остатні роки, а не же бизме бешедовали од часох скорей Исуса. А квалитативно? Чи зме наисце мудрейши од наших оцох и дідох, чи лєм вецей знаме?

Мудросц и знанє не вше рошню аналогійно. Чежко ше одорвец упечатку як парадоксально у чаше

моцней глобалізації наш погляд на живот нательо постал индивидуални, же забуваме на швет котри вельо ширши од того цо „я знам и можем“. Найвекша спрєводзка тот же человек запановал зоз природу и точно ю шицко розуми и позна. Анї єден озбильнейши фаховец то нїгда не висловел и анї не пове, але одредзени идеологийни матрици пренаходзаци шлїднікох спомедзи науковцох досц успишно таку идею спушцели до глави нам „обичним“ людом. Чом?

Прето же би оправдали свойо бавенє зоз святиню дану под’єднак шицким нам! Тей святинї мено планета Жем и єй природа. Понадмирни експлоатацій ресурсох и войни котри у интересох одредзеним структуром за пошлїдок ноша вельки пременки и биду за других. Кед би человек зоз шицким знаньом котре нешка ма, бул нательо животно мудри як його прадїдо, знал би же

природа надиходзи схопносци человека. Одкрити законїтосци то обачени стварносци, а потенциал нових спознаньох не вичерпани!

З другима словами, можеме „по кнїжки шицко поробиц“, але не значи же резултат будзе вше таки як там пише. Не нашо слово остатне и ту доходзимо по нашу тему, а то: цо у християнским похопєню значи дакого або дацо благословиц?

Благослов, то не техніка зоз котру ше одклонї або риши проблем, але став человека котри з доброго искуства добре жада другому и другим (стваром). Благословиц (прежегнац) дзецко пред одходом на драгу, благословиц з молитву єдзєне пред полудзенком, благословиц поля у ярнім чаше кед интензивно починаю польодїлски роботи маю исти корень: жадац од себе добре дакому и дачому (латински bene+dire). Свидо-

ми же ше тужемска стварносц не витворює лєм у нашим намаганю и сили, свидомо и з понїзносцу, источасно и зоз шмелосцу, приступаме животним ситуациейом робяци и модляци (по латински: ora et labora). Благословиц, значи жадац добре и себе и другим. Християн би не шмел думац лєм на себе, вон добре жада и себе и другому, кед є шири и не погубени.

Так обряд благословєня житох як видими знак єдного ширшого похопєня, котре у своєй обрядно молитвеной форми твориме, ма утканє глібоке почитованє гу Богу Творцу, гу природи котра наш найкрасши дарунок и почитованє гу польодїлцовой приданей роботи, за котру модлїме и жадаме добри успих и цешєне успишней жатви. Вельо успиху и з Божим благословом шицким котри обрабляю жем!

о. Владимир Седлак

ВЕЛІ РОКИ

По веліх роках врацам ше до дзєцинства,
власи як мохотки, зуби повипадовали,
мидло не може змиц зранцавену твар.
Жвератко не указує добре,
не можем препознац себе,
починам роснуц до жеми,
предо мну молга, почина цемносц.
Векер прєстава черкац, колєна попушую,
руки ше трешу, не дочувам бєшєду,
квєцє не пахнє як дакєди,
ригова и когута не чуєм, квєки прєстали квєчиц,
Кєльє роки мам? Не знам анї сам.
Цали час ми жимно, слунко мє не догрива,
дзєци не доходза, унучата не познаю дїда,
мєшачок и гвизди не видзим,
баби забули за любов и млєдосц,
завадзую шицких зоз шицкими,
нєт хто хрибєт умиц и поглєскац дїда,
под стари днї им завадзаю доган и ягодача.
Трєба чєкац кочик, кєди оддриля з ногами напрє-
док.
Душа би ишла до раю, алє грихи єй не даю!

Яким

РОЗКАЗ ДІДОМ

Дїду, прадїду, чукундїду!
Знам же не мацє роботы и допито Вам,
вше вам до дурноты.
Не волайцє мє и не чєкайцє!

Я не мам кєди з вами виводзиц дурноты.
А ти аскурдєлу, богара ци ише,
картай ше з нїма, вино прєтакайцє,
палєнку пєчцє, покус коштуйцє!
Най на гушльох граю и баби викруцаю,
у пєклє и митарствє.

Ох, Боже, чи заслужєли рай?
Аскурдєлу, кєд не слухаю и не владаш з нїма,
дай их Петрови на суд Божи,
най знаю кєльє тарки за грош!

Яким

ГОЛУБИЦОВ ДОМ

Лєццє голуби, лєццє високо,
лєццє голуби, лєццє далєко.
Лєццє, лєццє и не ставайцє,
Карпати доокола облєтайцє.
Поздравцє шицку родзину,
бабу и дїда, нашу дїдовщину.

А на врацаню
идзцє по драги зоз старого краю
одкаль голубица
зоз гнїзда свойого полєцєла,
и зоз своїма голубчатами
на далєку драгу рушєла.

Лєцєла вона, лєцєла,
за собу свойо голубчата водзєла.

На тєй далєкей драги
за собу пирка драгом трацєла.
Драгом дзє пирка трацєла,
Руснака до нових крайох припрєвадзєла
и лєциц далєй прєдлужєла.

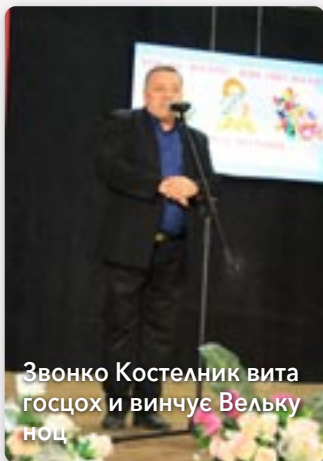
Як кєд би ше єй нєбо отворєло,
прєд собу широку ровнїну обачєла
и на ню ше спущєла,
зоз своїма голубчатами
ту ше становєла.

У новим краю гнїзда нови
голубчатом направєла,
вєдно ше зоз нїма до нового дому
и вона угнїздзєла,
и ту остала.

До нового краю, на тоту широку ровнїну,
Руснака зоз його чєжку судьбу
припрєвадзєла
и далєй по ширим швєцє
за новим домом лєциц прєдлужєла.

Звонимир Барна, 2026.

ОТРИМАНИ ТРАДИЦІЙНИ ШВЕТОЧНИ ВЕЛЬКОНОЦНИ КОНЦЕРТ КУД ЯКИМ ГАРДИ „ПЕТРОВЧАНЬОМ ДАРУНОК ЗА ПАМЕТАНЄ“

Члени КУД „Яким Гарди“ і його симпатизери 28. грудня 2025. року у Дружтвеному домі „Соколана“ зоз шветочну академию і банкетом озна-

чили 75. річницю створення Культурно-просвітнього товариства „Яким Гарди“. Прі онові Дому культури Дружтво не отримало концерт з нагоди 75. річниці Товариства, але є отримано на Велику ніч, 5. квітня 2026. року у петровському оновленому Домі культури, а з нагоди 195. річниці приселення Руснаків до Петровців і Горватської, 190. річниці петровської парохії, 100. річниці од першої драматичної постановки виведеної на сцену Дому культури у Петровців і 55. річниці од виходження

Вітають нас дорогі гості

На танці

На пащі

Легінський танець

часопису Нова думка, котрий видає Союз Русинів Республіки Горватської.

У повній залі патрахов наступили шишки секції Дружтва, од наймолодших по найстарших танцювальних і співацьких, вокальних солов'яків, дуєти, тамбури оркестр „Школа тамбури“, а між ними і гевти котрі наступали скоріш 36 років на сцені Дому культури у Петровців.

Вніззельо вечір Петровчане і їх гості у Домі культури мали нагоду ужи-

вати у культурній програмі пошведженої не тільки нашому найвишньому церковному швету Велькій ночі, але і шицким нашим річницям.

Прісідатель Товариства Звонко Костелник привітав шицких присутніх зох Христос воскрес і пожадав щешліву і благословену Велику ніч і вельконоцні швета, же би їх препроводзели у щесцу, здоров'я, радості і любові.

Пооблеканні до руских пасових шматок, танцюше фолклорної секції зох привітним танцем „Ви-

Михайло Голик

тайце у нас премили гос-ци“ привитали шицких на-щивительох и госцох у Доме култури котри зоз вельким аплаузом приви-тали початок шветочного концерта. Потим концерт предлужел зоз наступом новооснованого тамбуро-вого оркестра „Школи там-бури“ Општини Богданов-ци и КУД „Яким Гарди“,

котре покупело и єдну часц инструментах же би дзеци могли научиц грац. Таке дацо ше барз вельо роки не могло видзиц на сцени Дома култури, цо одуше-вена публика знала щиро наградзиц.

Наймладши члени Дружтва Каролина и Яков Седлак уж зоз красним ис-кусством представели ше зоз писнями Явор, явор и Тика-така, а на гармоника их провадзел Мартин Сед-лак. Потим ше танцоше фолклорней секції, ище вше пооблєкани до руских пасових шматох, предста-вели зоз танцом „На та-нец“.

Програму предлужела Хлопска шпивацка група

котра одшпивала писні „Кед овоци квитли“ и „Кед я пойдзем маршировац“ у провадзеню Мартина Сед-лака на гармоника, Ми-хайла Грищука на бас ги-тари, Ярослава Медєша на гитари и Райка Жутича на прими.

– Наздавам ше же буд-земе шицки ведно шпивац тоту писню, бо я уж длуго не шпивала, а мам барз вельке жаданє и не замерце ми кед дацо не будзе добре – з тима ше словами озвала Олгица Стаменич Канюх, длугорочна солистка „Яки-ма Гардия“, котра после велїх рокох знова станула на сцену свойого Дружтва, а котра тераз жиє и роби у Београдзе. Вона и Ми-хайло Голик у дуєту од-

Яков и Каролина Седлак

шпивали писню „А я така чарна“.

Потим на сцену вишла фолклорна секция преб-лечена до другого облєчива зоз танцом „Куцкуруши“, цо значи дзиви яблучка.

Програма предлужел дуєт Олгица Стаменич Канюх и Михайло Голик зоз писню „Прєквитай, прєк-витай“.

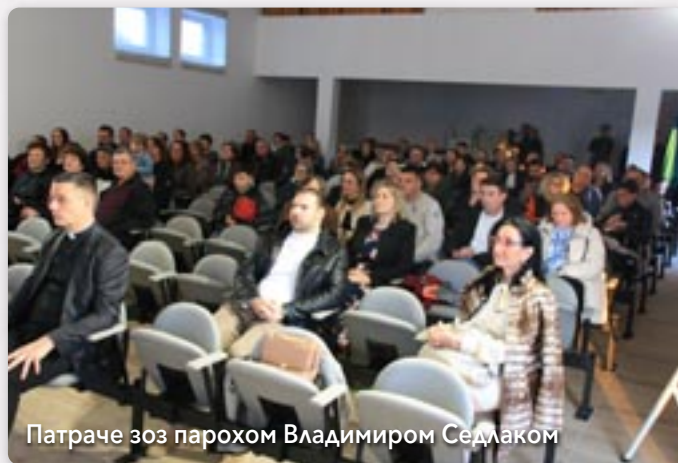
Куцкуруши

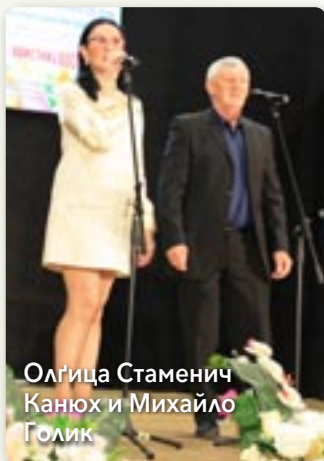
Кумове

Опришки Олекси Добру-

Патраче зоз парохом Владимиром Седлаком

Олгіца Стамєніч
Канюх і Михайло
Голик

Афірмовани шпівач Михайло Голик, хтори шпива од дзєцинства, предлужел шветочносц зоз писню „Грайце гудаци, грайце“.

У предлужєню програми фолклорна група, преблєчена до другого облєчива, одтанцовала танєчну миниятуру „Кумовє“. Солисти Андреа Иван, Габ-

риєл Гарди, Деян Мудри и Саша Бильна.

Жє би шє танцєшє преблєкли до нового облєчива, Хлопска шпивацка група одшпивала писнї „Ягодача“ и „Я до лєса жєлєного нє пойдзєм“ и достала вєльки аплауз.

Млади танцєшє и солисти „Якима Гардия“ представєли шє зоз хлопцовским премиєрним танцом „На пажици“. Руцали багинди, прєскаковали єдєн другєго, ношєли єдєн другєго на хрибцє... Вєримє жє шє публика здогадла свєйєго дзєцинства.

Одпочивок уж шицким вшє баржєй потребни, а жє би шє танцєшє сцигли облєиц до нового облєчива вокални солиста Ми-

Петровски танцєшє нялкошє

Пришага гү Опришком

Руски народни танци

Руски пастирски танци

хайло Голик одшпивал писню „Ми нє забудзєм“.

Програму без танцу „Петровски танцєшє нялкошє“ нє мож задумац, та шє за тєтє постарали танцєшє фолклорнєй сєкциї на радєсц шицким у Домє култури.

Шпиванє Хлопскєй шпивацкєй групи популярнє при петровскєй публици, та шє зновє представєла зоз трєма писнями „На ярашу трава рошнє“, „Калдерма“ и „Ой, то там на гєри дубина“.

Хлопска фолклорна сєкция предлужєла програму з народним танцом „Опришки Олєкси Довбуша Дядїка“, а представя приманє новєго члєна до Опришкох зоз пришагу:

„Я пришагам тєбє Дядїку и вам лєгинє брацєковє,

нїкєго нїгда нє викажєм, гєч би мє били, мучєли и палєли,

и чєтвєровали у паньскєй цємнїци, а жє шє нє будзєм притримєвац

тєй пришаги, най мє нє минє тєтє шєкєрка и

тєтє опришковокє оружїє, на жєми и под жєму.“

У предлужєню програми жє би шє танцєшє порихтали и оддыхли за шлїдуюци танєц, Хлопска шпивацка група одшпивала писнї „Под стрєху шє гнїздзи лєстовка“ и „Нїгда би я нє вєрала“.

Цєтє младєсц указало шє тєкєй на дїлєу, бє послє

Танцювала бим я танец та за танцом

Хлопцовске надтанцовйоване

Хлопцовски танец

Хлопська шпивацка група

Школа тамбури - Фабрика культури

Дідове

прекрасних писньох уш-
лідзели „Руски пастирски
танци“ котри зме зохабели
за конец, а наша вирна
публика през цали танец
не сановала своєю длані.
На одушевіє і паметане
шицких присутних у Доме
культури у Петровцох, на
добру ноц і по наступни
концерт, шицки учашніки

ше одпитали од своєї ви-
рней публики зоз писню
„На многая и благая літа“,
котру одшпивали у про-
вадженю петровского па-
роха Владимира Седлака
ведно зоз гостями і на-
щивителями у Доме кул-
тури.

Звонко Костелник, проф.

Ярослав Медєши, Райко Жутич, Михайло Гришук
и Мартин Седлак

У ПЕТРОВЦОХ ОРГАНІЗОВАНА „НОЦ КНІЖКИ”

Любица Гаргай чита својо писнї

У организациї КУД „Јким Гарди“ Петровци и соорганізації Општини Богдановци, 23. априла, на площи Горватских бранїтельох у Петровцох, по треци раз організована манифестация „Ноц кнїжки“, Шветови дзень кнїжки и Дзень горватскей кнїжки. Тота манифестация почала 2012. року же би ше без завераня очох пред часто некрасну каждодньовосцу голем на еден дзень при-

поведало о чаривносци твореня и радосци читаня кнїжки. Циль проекту же би ше през єдинствену манифестацию порушала култура читаня и почитованя кнїжки як цивилизаційного и културного досягу и дац подстрек бешеди о статусу и важносци кнїжки у сучасним дружтве. До програми означованя були уключени и заинтересовани институції, читальні, виховно-обра-

зовни установи и установи у култури и просвити, потим явни и непрофитни організації, локална самоуправа и управа, фахово здруженя и други правни субекти, а програми вязани за кнїжку и читанє (за шицки возрости) маю сами лебо през заєдніцке сотрудніцтво.

Програма започала зоз проєкцию на телевизії мюзикла „Јлта, јлта“, а

выводза ю млади зоз цалей Горватскей „Най цали тот швет“ и з писню Тина Уєвича „Pobratimstvo lica u sveMIRu“ хтору читал Раде Шербеджия.

Шицких присутних привитал водитель читальні и библиотеки Ярослав Медєши, наглашуюци же читанє кнїжкох барз важне од самих початкох у вихованю дзецох, але и за старших. Вязане за мю-

Хлопска шпивацка група шпива писню Одходзене

Звонко Костелник представя 55. роки Новей думки

Нащивителе манифестациі Ноц кнїжки

зикл интересантне повесц же перши продуцент и режисер бул Владо Штефанчич, хтори еден час жил у Петовцох, а його шестра Зденка ту и народжена. Програма ше предлужела у интерпретациі писнї „Одходзене“ Тина Уєвича, хтору виведол Ярослав Медеши на гитари у провадзєню Хлопскей шпивацкей групи КУД „Якима Гарди“.

Петровски парох Владимир Седлак у контексту Ноци кнїжки представел кнїжку Ивани Бики „Не берце мачичку за водзача“. Понеже началник не могол буц присутни, Ярослав Медеши пречитал його видзєнс за Ноц кнїжки.

Зоз пригоднима писнями ше представели и нашо писателе Томислав

Кетелеш и Любица Гаргай. Читанє стихох уподполнєла Хлопска шпивацка група зоз писню „У лєшику при валалє“. Нащивителюх привитал и председатель КУД „Яким Гарди“ Звонко Костелник, наглашуюци же информованє и видавателна діялносц Союзу Русинок РГ означує 55 роки од виходзєня ведно зоз КУД „Яким Гарди“. На концу Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“ одшпивала писню „Кед идзеш коло нас“. Шицки нащивителе и почитователе кнїжки могли уживац у лакоткох и пицу котре обезпечели организаторе.

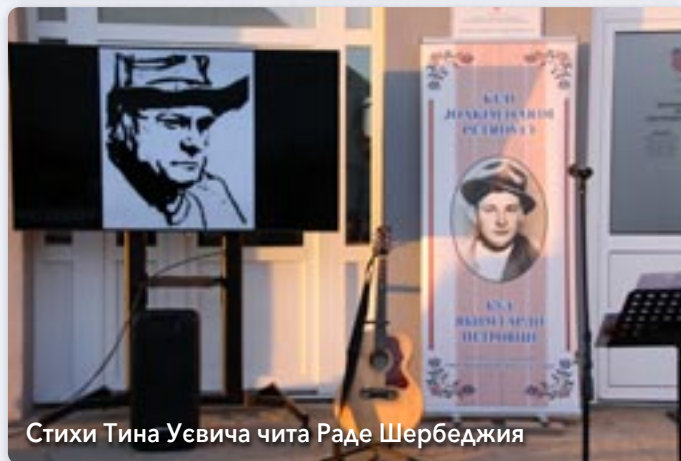
Звонко Костелник, проф.

Паноцєц представя кнїжку Ивани Бики Не берце мачичку за водзача

Привитне слово Ярослав Медеши

Стихи Тина Уєвича чита Раде Шербеджия

Томислав Кетелеш чита свойо писнї

Хлопска шпивацка група шпива руски народни писнї

ДВА МЕЛАНІЇ

Руске дзецинство фундамент рускей літератури. Дзецинство початок спознаваня швета коло себе, спознаваня самого себе и можлівосци хтори не маю граніци. У тим чишлє Новей думки здогаднеме ше двох познатих авторкох у рускей літератури, Меланії Римаровой и Меланії Павловичовой, народзених у Руским Керестуре, хтори зохабелі вельки печат у дзецинскей поезії.

Мелания Римар

Єдна з рідких зоз своєї генерації народзених после пейдзешатих рокох (народжена є у Руским Керестуре 30. августа 1958. року як Рамачова) котра почала писац за дзеци. Збирку „Лето у дїда” обявела 1987. року. Писац за дзеци почала одкеди роби у Редакції „Пионерскей заградки” дзе ше интензивнейше стрета и з дзецми и з дзецинску літературу. Кніжку писньох за старших „Ранши новини” обявела 1983. року.

Поезия Меланії Римаровой заступена у учебнікох на руским язичу, але и у дзешец Антологийох поезії, прози и драми за дзеци на сербском язичу. Ма обявено єденац збирки поезії и прози.

Член є Дружтва писательох Войводини.

Цо ше дотика тематики писньох Меланії Римаровой, може ше повесц же повязала два конци своєї творчосци: руралну атмосферу, патрене з уровня „госцованя” у ней, и

урбану тиж так з чувством же є у ней ище не дома. „Медзи тим, а и у тим, стретаю ше писньочки з уж вихаснованима темами, та ше чежше замеркує искра нового котре ей индивидуалносц сама по себе ноши. Но, ей намира войсц до дзецинского швета указує же потреби за таку творчосцу надрастаю количество и квалитет моцох яки маме.”¹

Розжалєна математика

Стретли ше на пойдзичу пасульки у дзиравим межку гестині у старим сакайтове и палічки звязани у снопчку. Єдни ше другим поносовали як ше то дзеци поменяли.

И давно школяре чежки рахунки мали, а з пальцами, гестинями, а з пальцами, гестинями, пасулями точно здавали и однімали. Розжалєла ше математика же ю огваряю, же школяром рахунки дигитални гомбички вирабляю. Велі полюбя математику пре тоту компютерску техніку, а гевти помочи средства смуткую там на пойдзичу бо страцели крочай зоз електроніку.²

Чом чомка не ма уха

Кажде рано єднак почина, мац ме пре дацо опомина.
– Не рушай, сину, мурову годзину, бо не придзеш зо мну до кума на госцину.
Не цагай ланцушок и кулі, не цилію на лустеру гомбулі

и не питай ше ровно чом так длуго не виходзи куковка, чом на облаку так брині муха.

Чом?

Чом чомка не ма уха?

Кеди я годзен хліпац юшку и цморкац галушку, черпац себе до танера аж по смужку?

Чом за мнє ані при столе нігда не маю слуха

и вше ме лєм гандрую:

– Не чамкай,

добре пожувай,

кед танер вимаскаш,

ище достанеш,

а з ногу до стола ше нігда не буха.

А чом – знаш и сам:

Чом чомка не ма уха³.

Мелания Павлович

Мелания Павловичова, дзи-воцке Джуна, народжена у Руским Керестуре 9. октобра 1932. року, потеса котрей писанє за дзеци основне опредзелене у літератури. Єй перша кніжка „Нітки” (1971) бул початок на котри ше надовязали

¹. Гарди-Ковачевич, Ирина, *Антология дзецинскей поезії Хмара на верху тополі*, Руске слово, Нови Сад, 1990., 16. бок.

². Гарди-Ковачевич, Ирина, *Антология дзецинскей поезії Хмара на верху тополі*, Руске слово, Нови Сад, 1990., 210. бок.

³. Гарди-Ковачевич, Ирина, *Антология дзецинскей поезії Хмара на верху тополі*, Руске слово, Нови Сад, 1990., 207. бок.

три книжки за дзеци: „Веселинка” (поезия 1975), „Сонне бавене” (поезия 1982) и „Били жаданя” (приповедки 1989).

Писні Меланії Павловичовой ше легко читаю, тематика им блізка возрасту котрому су наменени, а стих часто блізки народному. Зоз своїма стихами вона ше часто обраца мацери, котрей ше дакеди ви-поносує, дакеди ей чувствительно припомне же живот немилосердно цага младого человека и не дозволює мацери же би цеплоту мацеринскей любви на нього вилівала кажди дзень. За тото живот припущує лем ридки нагоди, кед ше мац и дзецко стретню. Прето сом и выбрала писні хтори гуторя о мацери.

Твар мацери

Кед я радосна, весела,
и твою твар радосц краши.
Кед смо смутна, застарана,
радосц на твари ци ше загаши.

Була би ци твар жалосна
кед бим человек не постала,
бо би ше розтаргла нїтка,
цо ши ми уткала.

Твоя твар, мамо, як книжка.
Ранци на ней – то папери.
Читам их рано,
читам их през дзень...
Гоч я цо сообщим,
погляди гуторя
же мац дзецку вери.

Писмо

Єдно писмо я паметам
цо ми мац писала.

Прето сом го зоз радосцу
вельо раз читала.

Учиц школу у варошу
я теди барз сцела.

На пар роки од мацери
я ше оддвоєла.

„На драже, дома, у школи,
людзом ти поздравкай.

По улїцох, без роботи,
нігда не поставкай.

Шмати чувай, не забудзуй;
отримуй чистоту.

Не вихвалой ше нікеди
зоз свою красоту.”

Тото писмо мацерино
(його букви мали)
за длуго ми, през мой живот,
поцихи шептали:

„О доброты, послухносци
слова написани,
най не буду зоз розума
тебе висцерани.”⁴

На самом концу може ше заключиц же обидва авторки, каждая на свой способ, уходза до дзединского швета. Писні Меланії Римаровой єдноставни на перши погляд, легки за паметанє и словник писньох блізки дзединскому роздумованю, як цо и тематика Павловичовой блізка возрасту котрому є наменена.

Андрея Магоч, проф.

ЖАЛОСНА ВЕРБА

Витрор ей конари часто колїише
а вона ше му по жем згина.

Свойо желєни власи расплєта,
а вноци з нїма гвиздочки скрива,

и мешац же у ей корони скрива
и помалючки с часу на час
по своей драги далеко плїва.

И тей яри, кед перши конари
свойо лїсца желєни вибили,
зоз тобу сом под нїм стал,
думаючи же зме ту любов скрили.

Зоз першим єшенским диджом
и сама бреза заплакала,
а боль, смуток свій зоз
шущаньом лїсца одлєхчала...

Томислав С, Кетелеш

ЧАРИВНА БРЕЗА

У лєшику медз ядловцями
бреза у шматох билих обдзана,
свою красоту, навики чува
у єдним шерцо глїбину маю.

Я би сцел лем тоту брезу
погласкац, дорушиц ей душу
упиц зоз ню слункового ошмиху
и положиц до щирого щєсца.

Сцел бии послухац, цо конари ей,
сциха, витру ярньому шептаю.
Дакус заукнуц глїпше, до того,
цо очи тоти белави скриваю.

Томислав С.Кетелеш

⁴ Павлович, Мелания, *Нітки*, Руске слово, Нови Сад, 1971., 17. бок.

МЕДИНАРОДНЕ ШВЕТО РОБОТИ

Покля ше модерни календар полні зоз датумами хтори служба виключно комерціалізованю, Перши май стої як чудне здогадованє на час кед ше на уліці виходзело пре идеали, а не пре попусти. Нешка перши асоціації на тото швето пах роштилю и празни городи, але його поента у сущности глібоко укоренена у креви, у бунту о можебуц єдним од найзначнейших дружтвених догваркох у исторії чловечества.

Шицко почало 1886. року у Чикагу, у чаше кед роботни дзень тирвал 16 години, а людски живот вредзел меней од машини хтору обслуговал. Кирвави протести на площі Хаймаркет не були лем локални инцидент, вони постали глобални сигнал. Даскельо роки познейше 1. май службово преглашени за медзинародне швето роботи як спомин на жертви хтори спадли усудзуюци ше гледац „три осмици“: осем години роботи, осем години одпочивку и осем години культурного воздзвигованя. Було то діло одупераня против системи хтора роботнікох третировала як потрошни материял, як зубчанік машини хтора не ма право вистац, мац фамелию або достойнство.

Розлични культури тот дзень интерпретую на розлични спосби.

У Французкей ше попри синдикалних поворкох традиційно дає квет дюрдіци як символ щесца и надії. У Немецкей у ноци пред Першим майом, познатей як Валпургова ноц, зединюю стари погански звичаї зоз сучасними политичними маршами. З другого боку, у Японі ше Перши май уклонює до „Златного тижня“, часу кед цала нація става здогадуюци ше на значносц колективного одпочивку у култури хтора часто роботу кладзе опрез шицкого другого. У Зединених Амрицких Державох и Канади Швето роботи ше не преславя першого мая, але першого пондзелку у септембрі.

Парадокс 21. століття лежи у тим же зме ше виборели за осемгодиниови роботни час, але зме постали заложніки дигіталней доступносци. Нешка роботнік не муши буц у фабрики же би бул вистати и вичерпани – вон ноши свой „погон“ у кишенки, у форми мудрого телефона хтори вибрує зоз обвисценями о електронічней пошти и порученьох длуго вноци.

Швето роботи постало дзень у року кед ше намагаме игнороват тот виброванє. Ироничне то то же на дзень кед ше слава роботніцки права, тисячи людзох у услужних діялносцох робя два раз вецей же би обезпечели забаву гевтим хтори

одпочиваю. Тарговци, конобаре и доставяче поставаю необачливе войско хторе послугує нашу идею „нероботного дня“.

У наших крайох Перши май прежил змени системох и державох, трансформуюци ше з идеологийней паради до народней забави. Пасуля, хтору ше дзелі по паркох дараз була символ роботніцкей солидарносци и єдноставносци, постала єдзене доступне шицким, з хторим ше сцера розлика медзи гевтим хто ю дзелі и хто ю є. Нешка пасуя баржей носталгія як политичане порученє, але єй способносц же би позбєрала людзох и надалей фасцинантна.

Праве би требало же би тот датум служел як здогадованє же права хтори тримаєме як дацо природне, як цо то шлєбодни викенди и плацени рочни одпочивок, не спадли з неба. Тоти права резултат твардоглавосци и одлучносци людзох хтори верели же чловек вредзи баржей од свойого привредзованя. У швецє у хторим нас алгоритми и штучна интелігенція наганяю на вше векшу продуктивносц, Перши май нас враца на основи: робота ту же би ше жило, а не противно.

Док гашиме роштилі и врацаєме ше каждоноьвосци зоз спретим червеним гвоздзикох у рукох, остава питанє: чи зме достойни гевтих хтори ше виборели за тот одпочивок? Чи достаточно почитуєме роботу гевтого коло себе и цо ище важнейше, чи вообщє знаме стануц кед нам то система не розкаже зоз календаром? Перши май не лем дзень одпочивку. Кельо зме того свидомі кед за собу по вилєсцискох охабяме громади шмеца же би их за нами позбєрали роботніки комуналнох службох? Трєбало би же би то бул дзень пихи шицких хтори зоз своїма руками и розумом стваряю тот швет.

Лили Су

FINANCIJSKA PISMENOST KAO ZAŠTITA OD PRIJEVARA

Bolje provjeriti, nego izgubiti

Financijska pismenost iznimno je važna vještina u današnjem digitalnom i finansijski složenom svijetu. Nedostatak finansijske pismenosti često dovodi građane u ranjiv položaj čineći ih lakom metom za razne oblike prijevara. Finansijske prijevare danas su stvarnost i svatko može postati žrtvom.

Postoji nekoliko kategorija prijevara, ali bazirat ću se na onim najučestalijim prijevarama.

Investicijske prijevare temelje se na obećanjima brze i sigurne zarade bez rizika. Često uključuju „savjetnike” koji vrše pritisak na brzu uplatu ili nagovaraju na ulaganje u dionice, zlato ili kriptovalute putem sumnjivih platformi. Sve češće pojavljuju se lažni članci ili videouradci na Facebook profilima kao i poveznice na Youtube kanalu u kojima poznate osobe pričaju o tome kako su s malim ulaganjem ostvarili velike novce, a sve u cilju da vas pridobiju i prevare.

Savjet je ne razgovarati s takvim osobama i prekinuti vezu. Bitno je znati, ako zvuči predobro da bi bilo istina, vjerojatno nije istina. Ne pristajte na kupnju samo zato što akcija traje samo danas. Prije bilo kakve uplate novčanih sredstava obavezno provjerite s kim bi to trebali eventualno poslovati.

U registrima HANFA-e (Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga) nalazi se popis svih legitimnih društava koje smiju pružati investicijske usluge hrvatskim građanima. Ako se društvo koje vas je kontaktiralo ne nalazi na tom popisu, ne ulazite u poslovni odnos te slučaj prijavite ili HANFA-i ili policiji.

Telefonske prijevare temelje se na lažnom predstavljanju kao npr. policijski službenici, zaposlenici banaka ili drugih institucija i cilj im je navesti vas na predaju osobnih ili bankovnih podataka. Telefonski pozivi mogu započeti i kao pozivi u kojima prevaranti obećavaju brzu zaradu i nagradu uz uvjet dijeljenja osobnih podataka ili prethodne uplate nekakvih formalnih troškova. Često su uporni i mogu vas zvati nekoliko puta dnevno kako bi od vas dobili potvrdni odgovor. U pitanju je strategija automatiziranog glasa koji postavlja pitanje poput „Čujete li me”.

Njihov je osnovni cilj navesti vas da izgovorite magičnu riječ „DA”, koja se kasnije može montirati i prezentirati kao pristanak na neku kupnju ili sklapanje ugovora.

Ovdje treba spomenuti i pozive s nepoznatih brojeva (najčešće međunarodnih) kojima je cilj da uzvratite poziv, što dovodi do ekstremno visokih troškova na telefonskom računu.

Stoga ne dijelite svoje lozinke i PIN-ove. Banke i institucije od vas nikada neće tražiti te podatke. Ne uzvraćajte pozive na nepoznate telefonske brojeve i ne odgovarajte na sumnjive poruke i e-maile. Jednostavno, budite oprezni i obazrivi. Ako sumnjate i 1% ne klikajte, ne odgovarajte, ne razgovarajte.

Ako uopće ne želite da vas trgovci kontaktiraju putem poziva i poruka u svrhu telefonske prodaje proizvoda i usluge, možete se kod svog operatera upisati u registar „NE ZOVI” koji je propisan Zakonom o zaštiti potrošača.

Romantične prijevare spadaju među najpodmukliju kategoriju prijevara jer ne ciljaju samo novac, nego i emocije. Prevaranti stvaraju lažne profile na društvenim mrežama, aplikacijama za upoznavanje ili komunikacijskim platformama te se predstavljaju kao privlačne, uspješne i pouzdane osobe. Njihov je cilj zadobiti povjerenje žrtve, razviti emocionalnu povezanost i, nakon određenog vremena, zatražiti novac. U tome im danas pomaže i AI (umjetna inteligencija) koja im omogućuje izradu uvjerljivih fotografija, videozapisa pa čak i glasovnih poruka. Nakon izvjesnog vremena kada procijene da su stekli dovoljno povjerenja, pojavljuju se „hitne situacije” kao što su bolest, prometna nesreća, blokiran bankovni račun i slično, za koje im je neophodna određena svota novaca.

Bitno je imati na umu da iskrena osoba nikada neće tražiti novac od nekoga koga nije osobno upoznala. Ako imate imalo sumnje na takve osobe i na takvo predstavljanje, bitno je odmah prekinuti komunikaciju i ne slati novac. Preporuka je slučaj prijaviti policiji.

U današnjem digitalnom i finansijski složenom svijetu, uz srce uvijek treba koristiti i razum.

Dubravka Rašljanin

(nastavak u idućem broju)

ДЗЕНЬ РУСИНОХ РУМУНІЇ У ОРАДЕИ

На Филологийним факультеті Университета у місті Орадеа у Румунії, од 6. по 8. марец означени Дзень Русиных Румунії, а у його рамках отримани зашєдєня Шветовей ради Шветового конгрєсу Русиных, Форуму младежи СФРМ и културна програма. После интонованя гимнох Румунії, Шветового конгрєсу Русиных и Оди радєсци, о. Василь Бойчук вимодлєл Отчє наш, а гєсцєх зєз шейсцєх державох привитали министр национальных

меншинох Румунії Джафер Динчер, жупан жупанії Бигор Емилиан Павєл, совитник заменїка городоначєлнїка Орадеи Теофил Филимон, главни школски инспектор жупанії Бигор Алин Сєрафим, прорєктор Университету у Орадеи Сорин Домитиан Шипош, заступник Русиных у румунским парламенту Юлиус Фирцак, предсидєтель Шветового конгрєсу Русиных др Штефан Лявинєц и домашнї, предсидєтель Културного товариства Русиных Румунії Георгий Фирцак. З тєй нагоди участвовєла и дєлєгация Дружтва „Руснак“ зєз Горватскєй у сєставє: предсидєтель и члєн Шветовей ради Мийє Шайтош, сєкрєтарка Наталия Гнатко, члєн Шветового форуму русинскєй младежи Матєй Бурчак и сєкрєтар СФРМ Иван Лїкар. Потим о. Василь Бойчук предсєавєл двє томни роман Русинска апокалипсє Франчиска Оскара Гєла.

У роботї Шветовей ради участвовєли члєни ради з Румунії, Словєцкєй, України, Мадярскєй, Сєрбїї и Горватскєй, а найвєцєй бєшєдї було о актуальных активносцєх члєн-

ских организацийох хтори вилєжєли їх предсєавитєлє. Окрємна точка була пошвєцєна публїкованю монографїї 35. рєчнїци Шветового конгрєсу Русиных. Цє шє дєтика сєхадзкї ШФРМ, и на нєй були предсєавитєлє зєз спомнутих державох, а фєкус бул на утвєрдзєваню текстє Статуту, та отриманих и предсєавитєлєх активносцєх.

На културнєй програмї участвовєли Културни ансамбл Чєрвєна ружа з Бистрєй, Културни ансамбл Гєлубєк зєз Пєрєгу Марє, Лучиян Мадєар на гушнї и „Руснак“ Дружтво Руснацєх у Рєпублики Горватскєй. У културно забавнєй часци, з рускимє/русинскимє шпиванкамє и музику, попри домашнїх, млади з Рускєй маткї зєз Сєрбїї и з Дружтва „Руснак“ з Горватскєй дали значнє доприношєнє означєваню Дня Русиных у Румунії. Одход до Румунії рєализовани з финансїйну потримєвку Совиту за национални мєншини Рєпублики Горватскєй, та Општинєх Богдановци и Стари Янковци.

Наталия Гнатко

ВУКОВАРСКИ КИНА

Року 1953. на подруччю Вуковара робели три кина: „Наприєд“ (ткв. „Вельке кино“) и „Ударник“ (ткв. „Мале кино“) у Вуковаре и „Роботніцке кино“ у Боровим населеню.

Од 9. септембра по 26. октобер 1953. року любитеље филмох з Вуковару могли у „Вельким кину“ патриц шлїдујуци филми: „Благо краля Саламона“ (америцки), „Афера у Тринидаду“ (америцки), „Операция Цицера“ (америцки), „Вельки Карусо“ (америцки), „Вигнати на острове“ (английски), „Трамвай волани жадане“ (америцки) и „Подводни герое“ (америцки).

Источашне у „Малим кину“, до котрого ходзели углавним школяре и младши особи, насампредз претунши уходни карти, а котрого паметам по старих карсцельох и старей кино-апаратури, приказани тоги филми: „Мури Малапаги“ (италиянски), „Шицки ми збойніки“ (французки), „Фросина“ (домашні), „Швидши од звуку“ (английски), „Волам ше Ники“ (австрийски), „Збице планетох“ (америцки) и „Три правдиви приповедки“ (италиянски).

И на концу, патраче у „Роботніцким кину“ у Боровим населеню од 11. септембра по 29. октобер 1953. року мали можлівосц опатриц шлїдујуци филми: „Абот и Костело“ (америцки), „Швидши од звуку“ (английсик), „Буря“ (домашні), „Шицки ми збойніки“ (французки), „Троме кабалероси“ (не знам точно одкаль пришо л тот филм), „Длуге здогадоване“ (английски), „Смоки“ (америцки), „Мури Малапаги“ (италиянски), „Афера у Тринидаду“ (америцки), „У Паризу ше вше шпива“ (французки), „Идземе на морйо“ (домашні), „Трамвай волани жадане“ (америцки), „Вельки Карузо“ (америцки) и „Шмерц тарговецкого агента“ (америцки). Кельо ми познате, филми сциговали з Осиєку („Филмотека“). У валалох вуковарскей општини филми приказовал Раде Магарашевич, урядови кино-оператер Народного одбору котару Вуковар. Там дзе не було струї, а таки валали теди були у векшини, проєкції филму організовані з до-

помогу агрегата, цо звичайно було „ніяка робота“, прето же гурчане агрегата звичайно було гласнейше од бешеди глумцох на филму!

Року 1964. на подруччю Вуковара робели аж пейц кина! Так у априлу, у ткв. „Вельким кину“ бавел „Багдадски крадош“ (италиянски), у „Малим кину“ французко-шпански филм „Естерина“, у „Роботніцким кину“ у Боровим населеню бавел италиянски филм „Мамо, послухай мою писню“, у кину „Стадион“ у Боровим населеню бавел шпанско-италиянски филм „Кирвави капитен“ и у кину „Просвита“ у Боровим Селу италиянски филм „Седем задатки“. Найвечей патрацох у 1964. року мал филм „Благо у стриберним озеру“, котри зняти у югославянско-німецкей копродукції, а котри видзело 5 тисячи особи зоз заплацену уходніцу!

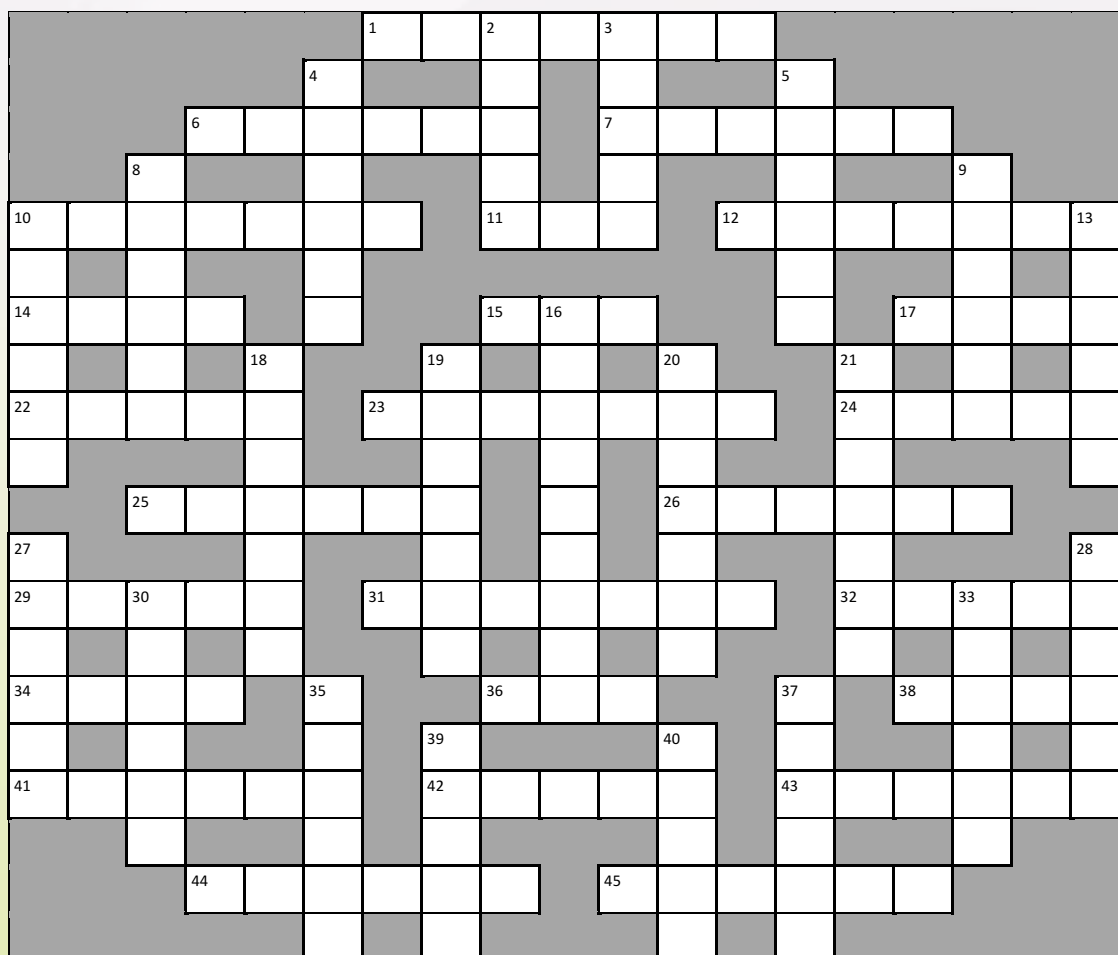
У маю и юнію 1965. року у Вуковаре бул катастрофални вилів Дуная и Вуки (Дунай бул високи аж 769 см!), кед чежко очкодовани Роботніцки дом и ткв. „Вельке кино“. Кед ше вода поцагла з „Велького кина“, неодлуга започата реконструкция, але пред законченєм обсяжних роботох случело ше нове нещесце! Пре „кратки спой“ на електричних инсталациях 25. фебруара 1966. року вибил огонь, а зробена чкода виношела 5 милиони тедишні динари! Углавним, „Мале кино“ неодлуга ознова почало з роботу, точнейше концом августа 1965. року, а „Вельке кино“ аж у юнію 1966. року, кед з роботу почало и ткв. „Летне кино“. А вец штредком септембра 1966. року почала обсяжна обнова „Малого кина“... Од филмох котри приказани у 1965. року видзел бим два италиянски филми: „Троянска война“ и „Колос з Родосу“, як и три америцки филми: „Моя мила Клементина“, „Бунт на ладі Баунти“ и „Фриштик у Тифанию“, а з 1966. року лем два америцки филми: „Гарештанец з Алкатразу“ и „Психо“.

У перших штирох мешацох 1967. року у „Вельким“ и „Малим“ кину приказани аж 60 иноземни и

домашні филми (спомедзи нїх и два ткв. вельки филми „Спартак“ и „Бен Гур“ – други филм патрел сом як еденацрочни хлапчик зоз першого шора, бо лепши места розпредани за годзину-два!), котри видзело 76.000 патрацох зоз заплацену уходніцу, зоз надпомнуцом же ше „Вельке“ кино еден час ознова ушорїовало и було еден час заварте. Медзитим, випатра же директор тих двох вуковарских кинох по законченю 1967. року цалком забул же ше „Вельке кино“ еден час реновирало, бо у звиту о результатах у перших штирох мешацох 1967. року написал же предане 8 тисячи уходніци меней у поровнаню з истим периодом предходного року, а причина тому, по його прешвеченю, було зявене радио-апарату!? Якей вязи маю кино и радио-апарат, озда знал лем тот (неменовани) директор!

Року 1968. заварте кино „Просвита“ у Боровим Селу, котре було под патронатом тамтейшого Добродзечного огоньогасного дружтва, а даскельо роки познейше и кино „Стадион“ у Боровим населеню, так же остали лем три кина – так як цо то було 1953. року. Бул то вельки крочай назадок! Медзитим, зявене едного другого медия, а слово о телевизії, допринесло тому же ше число патрацох з рока на рок непреривно зменшовало. Так у рокох пред Отечествену войну до „Малого кина“ так повесц вецей нїхто не ходзел, але и у „Вельким кину“ з часу на час було одказованя проєкції уж заказаних филмох, насампредз прето же предани лем два або три карти! Вуковарски кина теди були полни лем кед основни и штредні школи зоз подруча Вуковара організовано нащивїовали кино-проєкції, поведзме кед ше приказовали филми „Битка на Неретви“, „Сутеска“ и подобне. Лем кино у Роботніцким доме у Боровим населеню релативно добре робело, насампредз прето же роботніки Комбинату „Борово“ були жадни гоч якеї розваги после напартей роботи у чежких условийох.

Яким Пушкаш

Горизонтально

1. Енклава у Італії, 6. Пожичка у банки, 7. Українски пенєж, 10. Крачунске древо, 11. Законченє шаховскей партії, 12. Место дзе людзе тримаю дзиви животинї, 14. Розжирячена вулканска маса, 15. Орган виду, 17. Звук хтори провадзи бліскавку, 22. Працок за чоколаду, 23. Дуйни инструмент од печеней гліни, 24. Реквизит фодбалера, 25. Уздлужни нїтки у тканю, 26. Дом птици, 29. Обсяжне прозне діло, 31. Животна задача, мисия, 32. Цигоньчкар, 34. Музична точка за єдну особу, 36. Турски дворян, 38. Збудовани за преход прейґ ріки, 41. Шицки букви єдного язика поскладани шором, 42. Явна перевозка з одчитовачом, 43. Майстор за чамци, 44. Файта овоци, 45. Орманчик за кнїжки, стелажа.

Вертикално

2. Племенски символ у индиянцох, 3. ґазда у курніку, 4. Сладке єдло, 5. Наш континент, 8. Житель славянскей держави, 9. Главни город Горватскей, 10. Овоц хтора пада недалеко од древа, 13. Инструмент за орієнтацію у простору, 16. Спеціаліст за хороти шерца, 18. Пространи нїжински релєф, Панонска ... 19. Дзелі жемову кулю на два половки, 20. Князова жена, 21. Гладки чоколадови слой, 27. Малюнок на швижим малтеру, 28. Схопни бешеднік, 30. Стари обичай взаємней помощи у чєжких роботах, 33. Метал, награда за 3. место, 35. Кляпчисти древени алат з хторим ше дараз райбало шмати, 37. Длугоке и узке вишиване платно, 39. Напад, навала, 40. Материял за замок на плажни.

Одвити крижальки зоз прешлого числа

Горизонтально: 1. Мєгке, 2. КУД, 9. Орех, 10. Колядка, 11. Дзвон, 13. Атом, 15. Медведз, 17. Кваскави, 19. Пан, 20. Сон, 21. Скло, 22. Єдинка, 24. Фар, 25. Древо, 26. Кратер, 28. Комора, 30. Балет, 31. Аков, 33. Парток, 35. Постер, 37. Катода, 38. Застава, 41. Бобальки, 43. Гушля, 45. Лев, 46. Ти, 47. Маялос, 49. Портирка, 50. Ла, 51. Файрушка.

Вертикално: 1. Мед, 2. Гав, 3. Еон, 5. Ухо, 6. Слово, 7. Указ, 8. Орман, 10. Ксенофоб, 12. Завєдно, 14. Па-рада, 16. Декарт, 18. Син, 19. Портрет, 23. Шекерка, 26. Керпара, 27. Ребро, 29. Млода, 32. Васал, 33. Пра, 34. Конопа, 36. Соль, 38. Збушок, 39. Вельки, 40. Фитюла, 42. Лао, 44. Язык, 47. Миф, 48. Лер.

Леся Мудри

СЛОВА КОТРИ НЕ ХАСНУЄМЕ У КАЖДОДНЬОВЕЙ БЕШЕДИ

В

Ваготна – trudna
 Вадас – lovac
 Вайнага – 1. neradnik; 2. propalica
 Вайнаговац – lutati besposlen
 Вайчак – pastuh, ždrijebac
 Вакації – školski raspust
 Валерияна – macina trava (Valeriana officinalis)
 Валігора – div, đin, golijat
 Вандров – skitnica, lutalica
 Ванкуш – jastuk
 Вантулісти – glomazan
 Вармедя – županija
 Вармецки – županijski
 Варовац – paziti, čuvati
 Варта – straža
 Вартосц – vrijednost
 Вартовац – čuvati stražu
 Ватькєровац – bježati
 Вашилец – bosiljak (Ocimum basilicum)
 Векер – budilica
 Векела – mjenica
 Велькодостоїнственїк и велькодостойнїк – velikodostojnik
 Вербина – ljekoviti sporiš (Verbena officinalis)
 Вертки – okretan, žustar
 Вершина – vrhunac
 Вецейпасмови – višeslojan
 Вибалакац – izbrbljati
 Вигамишовац – lukavo izvesti, prevariti
 Визиборня – daždevnjak (Triturus vulgaris L.)
 Витальня – gostinska soba
 Витяжиц ше – junačiti se, praviti se važan
 Вичулкац ше – formirat metlice (o kukuruzu)
 Возхищени – ushićen, zadivljen
 Вошки – promrzline (na prstima ruku ili nogu)

Г

Газуга – 1. kragna (na ženskoj košulji ili haljini); 2. kapuljača na bundi
 Гайштук – 1. mašna, kravata ili marama oko vrata; 2. šal
 Гамовац – kočiti
 Гнучки – savitljiv, elastičan
 Гунцут – mangup
 Гушля – violina

Порихтала: Марияна Джуджар

Жридло: РУСКО-СЕРБСКИ СЛОВНІК

ДАРЕМНО ТЕРАЗ

Дижджи жимни падали,
 под амрелом зме стали.
 Задумовали. Цо, чудо?
 Гоч мокри, а цепло нам було.

У наших стретнуцох,
 у слизох щесца.
 Длуги чеканя єдно на друге.
 Швет зме свой створели
 цо любов ше вола.

Даремно тераз, даремно,
 на прагу твоей капурки
 оддавна хтошка други стої.

А я, спокойно, щесце свойо
 цел бим назад вжац,
 лем мой шмих пакосни и
 паліцу длугу требал сом мац.

Томислав С. Кетелеш

МОДНІ ПРОФЕСІЇ ЗА КУЛИСАМИ

Мода має ширшу репутацію як ексклюзивна індустрія до котрій ще важко удрильці. Постає успішний модний дизайнер значить одрекнуць ще шийкого і існує, дихає і жиє лем за модою, а постає познати моделі єдиного добитку на лутрії. Патрено здалека, модний швейцарський випає як громада небуваних шматів, кілометри пісочок і нереально красивих дзвінків і хлопів. Як у швидко кожній приповідки, то лем верх льодового берега, бо за камеру існують великі професії, котрі дають життя модній індустрії. Кед же любимо модою, а видимо ще як ришувати ідейні скиди до трохи рано, або жиє на кафе і цигаретках, на правім сьє месце. Ту начишліме даєдні зов тих професійних і цо то треба має же би ще їх робело.

Прогнозере трендов

Даєдні з нас єдиноставно вше знають шийких другиків цо будзе cool. За нїх і обичні кожодньові роботи нагоди за виглядованє. Чи виша на інтернеті, чи патра переходнікох, чи одкривають нову музику або фільми, вони знають хтора фарба, форма і стил будо популярні. Кед же ши єден або єдна з тих любопитливіх виглядовачок хтори знають препознає мустрі у дружтві і похопиць цо шийки будо ношиць идущей сезони, можебуць ши нашол/ла свою животну професію.

Закупци

Кед же часто добиває коментарі же сьє твардоглави як магарець, можебуць вас чека робота модного закупця. Дизайнере можебуць посилають стотки фалати на пісту, але ти одлучуєш цо ще будзе предавач. Кед ци през главу дакеди прешло „тотобим нігда не облекол/ла“, винчуєм, уж роздумуєш як закупец. Тота робота за тебе кед ши бизовни/на до свого смаку і не боїш ще шмелих одлукох.

Стратегове

То людзе котрі творять шийку модної марки. Як бренд випає, як ще чувствують і цо ма повесць. Чом думаєме же даєдна марка за дакого, а даєдна не? Праве прето же стратег здумав як комуникують вредности даєдного бренду. Кед же цо інтересують психологія, приповідки і естетика, то би могол буць початок єдній успішній кар'єри.

Одношення з явності

За дружтвених і комуникативних ту ПР (одношення з явності). То людзе котрі організують збування, сотруджують зов познатими і старають же би ще вше приповідало о бренді. Кед ши швидко, динамічна і дакус хаотична особа хтора любить буць з людзьми і у цєку зов шийким, то совершена робота за тебе.

Модні редактори / конект креатори

Кед любиш писанє, ТикТок або творенє змістох, роздумай о роботі модного редактора або конект креатора. Вони одлучують хтори бренди і тренди доставають повагу, чи у часописох, на Інстаграмі або през відео. Кед маш думає о тим цо добре, а цо не, уж ши на добрій драгі.

Менеджери у продукції

Мода не лем ідея і естетика. Дахто муши і направиць шийки шматів. Менеджери у продукції старають же о процесі, продукції, материялох і роках. Обезпечують же би ще гевто цо задумане справди остварело і зявело у дутянох. Кед ши організовані і добрі у ришованю проблемох, тотобарз важна (і часто подценена) улога у моднім швейцє.

Фахівець за отримуючосць

Швейцарський мене, а зов нїм і мода. То єдна нова карічка у моднім ланцї котре постає вше важніша, а главні їй задаток же би мода постає етичніша і екологічно прилаплива. Кед любиш модою, а очуване околіска ци лежи на шєрцї, то одличні спой.

Та цо уписаць і як доставає даєдну роботу у моді?

Добра вистка: не мушиш такої знаць цо биш сцел/а. Великі людзе у моді закончили економію, маркетинг, комуникацію, інженерство, аж і психологію, а аж познішє вибрали модою як свою драгу.

На концї дня, мода не лем шматів. Вона злученє ідейох, одлукох і уплівох. Чи має талант за предвидзованє трендов, твардо одлучносць або способносць за формованє бренду, існує место за розличні особности і схопности. Значи, кед любиш модою, а не сцеш буць пред камерами, можебуць праве ти особа котре будзе управляць зов шийким за кулисами.

Давид Морган

Julijan Ramač Čamo

Drugi broj naše kolumne vodi nas u srce Ruskog Krstura, čovjeku kojeg su svi poznavali pod nadimkom **Čamo**. Julijan Ramač (1963. – 2016.) nije bio samo glazbenik, on je bio institucija, pokretač i vizionar čija je energija desetljećima oblikovala zvučnu sliku naših festivala.

Između škole i tradicije

Rođen u Ruskom Krsturu 1963. godine, Julijan je od ranih dana pokazivao da glazba za njega nije samo hobi, već poziv. Svoj je prirodni talent potkovao formalnim obrazovanjem u Srednjoj muzičkoj školi „Isidor Bajić” u Novom Sadu, a kasnije i na Akademiji umjetnosti. Iako su ga životni putevi vratili u rodno selo prije završetka studija, znanje koje je donio sa sobom bilo je presudno za podizanje kvalitete rusinske glazbe.

Kao apsolutni sluhista, Čamo je bio glazbeni kameleon – u orkestrima je s jednakom lakoćom svirao klavijature, žičane, a po potrebi i puhačke instrumente. Njegov rad u Domu kulture u Ruskom Krsturu od 1986. godine bio je renesansni poduhvat: vodio je zborove, grupe, crkveni zbor te veliki narodni orkestar, postižući s amaterima rezultate koji su, prema priznanju stručnjaka, nerijetko dosežali profesionalne domete.

RUŽIN VRT: Šest portreta rusinske pjesme

JULIJAN RAMAČ ČAMO – DIRIGENT I ČUVAR KRSTURSKE MELODIJE

Maestro šire rusinske scene

Njegov doprinos našoj glazbenoj sceni bio je višeslojan i dubok. Julijan Ramač nije bio tek autor koji bi povremeno poslao pjesmu na natječaj; on je bio u samoj 'kuhinji' i organizacijskom srcu naših najvažnijih manifestacija. Kao jedan od ključnih nositelja festivala „Crvena ruža” i dječjeg festivala „Crveni pupoljak”, izravno je utjecao na njihov razvoj i visoke umjetničke standarde. Njegov stvaralački opus ostavlja bez daha: skladao je više od stotinu pjesama – vješto balansirajući između narodnog melosa, zabavnog duha i dječje razigranosti – dok je za kazališne daske pripremio preko pedeset upečatljivih songova.

Njegova suradnja nije poznavala granice – nesebično je pomagao gotovo svim kulturno-umjetničkim društvima u mjestima gdje žive Rusini, kako u Srbiji tako i u Hrvatskoj. Bio je neizostavan suradnik Radio-televizije Vojvodine i sudionik brojnih smotri širom regije. Njegove kompozicije, često stvarane u suradnji sa sestrom Melanijom Rimar kao tekstopiscem, bile su prepoznatljive po čistoći i modernom festivalskom sjaju.

Mentor novih generacija

Možda i najljepši dio njegovog stvaralaštva bio je rad s mladima. Čamo je najviše volio raditi s mladim glazbenicima i solistima, djelujući kao dobronamjerni vodič. Izveo je na glazbeni put desetine talentiranih djevojčica i dječaka, učeći ih ne samo notama, već i poštovanju prema vlastitoj kulturi.

Često smo ga vidali s dirigentskom palicom u rukama, smirenog i autoritativnog, kako vodi ansambl kroz najzahtjevnije partiture. Njegova

PRIVATNA CRTICA: Maestro s harmonikom

Julijan je bio prijatelj moga oca, pa je upravo on bio prva osoba koja je preslušala i pripremala moju sestru i mene za naš debi-tantski nastup na „Crvenoj ruži”. Pamtim njegov izraz lica – tu iskrenu radost i oduševljenje koje bi pokazao svaki put kad bi prepoznao novi glazbeni talent.

No, najživlja slika na njega je ona s jednog neizdrživo vrućeg festivalskog ljeta. Dok smo s gostima iz Medzilaborca sjedili u zagušljivoj prostoriji za probe, Čamo je jednostavno dohvatio harmoniku. S takvom je lakoćom i guštom počeo svirati da je sparina istog trena postala nebitna. Prostorija se polako punila „publikom” koja nije mogla odoljeti magnetizmu njegovog muziciranja. Svi smo spontano zapjevali s njim, a on u tom trenutku nije bio samo maestro, već srce zajednice koje nas spaja pjesmom.

sposobnost da u svakom pjevaču i sviraču probudi ono najbolje bila je njegov zaštitni znak.

Ostavština koja se čuje

Iznenadna smrt u lipnju 2016. godine ostavila je veliku prazninu, ali Čamo nije otišao posve. Danas Narodni orkestar Doma kulture u Ruskom Krsturu s ponosom nosi njegovo ime.

Julijan Ramač Čamo ostaje zapamćen kao istinski maestro koji nije samo bilježio note na papir, već je svojim radom i apsolutnim sluhom učinio da naš glazbeni vrt zauvijek miriše na plemenitost i tradiciju.

Ana Bučko, mag.mus.

ГУШАТКОВО КВЕЦЕ, МЛЄЧНІК АБО ЛАМПАЩИК

З тей нагоди напишемо слово-два о коровчу хторе ше справди находити вшадзи коло нас. Найзамеркованше є праве на яр, бо розкита медзи першими и на себе прицагує велї инсекти, а поготов пчоли хтори праве вишли на пашу. Слово о рошліні хтора у руским язiku ма вецей назви: лампащик, гушатково квеце, гушаткова трава або млєчнік (*Taraxacum officinale*). То рошліна хтору можемо препознац по блїщацю жовтим квецу хторе здабе на фарбу гушаткох, та прето єдна од назвох гушатково квеце. Назва млєчнік походзи од того же рошліна пуца сок хтори випатра як млеко. Мєно лампащик рошліна достала по преквитнутих кветох хтори здабу на лампаш. Верим же назва лампащик велїм найсентименталнєйша, бо здогадує на дзєцинство кед ше бавєло на пажици и дуло лампащики.

Лампащик рошнє на шицких файтох тла бо ше вшадзи швидко прилагодзи. Корєнь му глїбоки коло 30 цм. Лїсце му попрї жеми, нєєднаких концох, длугоке од 5 по 25 цм. Квитки ше розвиваю на стєбелку хторе дзирає, а шицки часци рошліни у себе маю млєкови сок. Кед квет преквитнє, претваря ше до нашєня хторе лєгке и витор го лєгко розноши по околїску, прето го вшадзи и єст, як на пажици, полю, та так и у заградох и заградкох. Рошнє и у високих горох, лєм же му там лїсце вельо менше. Гоч ше му перши квитки зявюю на яр, лампащик квитнє по октобер. Лампащики треба зазберовац на яз, у априлу и у маю. Викопаємо го зоз корєньом и обєшимє же би ше на воздуху осушел. Можемо го сушиц и на штучнєй цєполоти, алє лєм по 40°C.

Лїсце лампащика ма у себе витамини А, Ц, К, Б и Е, жєлєзо, калциєм, магнєзиєм и калиєм. Корєнь ма у себе инулин, полисахарид хтори дїєствує як пробиотик и спонукує роснуцє „добрих бактрийох“ у системи за тровєнє.

Лампащик ше може хасновац за лїк, алє го нє шму хасновац ваготни жени, жени хтори дойча и особи хтори алєргични на коровчє и траву. Вшєлїяк, скорєй хаснованя лампа-

щика за здравє, треба ше посовитовац зоз своїм дохтором.

А, ниа, цо ше шицко може направиц зоз лампащика:

Мєд або сируп – варя ше квитки, цукєр, вода и лимун, и хаснує як замена за мєд.

Поховани лампащик – квети ше мачаю до маси за похованє и пражашє.

Вино зоз лампащика – ферментованє пицє зоз квеца.

Мармєлада – квеце ше вари зоз агрумами и цукром.

Оцєт/олєй – квеце ше намака у оцту або олєю за козметичнє або кулїнарскє хаснованє.

Зоз лїсца ше можу правиц шалати. Лїсце муши буц младє, скорєй як цо рошліна квитнє, бо є тєди менєй горкє. Одличнє є и у комбинацийї зоз кромплєми або вайцами.

Зоз лїсца мож правиц и рижни варива и юхи, а варя ше подобнє як шпинат.

Зоз лампащикового корєня мож правиц чай. Осушєни и нашєкани корєнь хаснує ше за чисцєнє пє-

чинки и за детоксикацию. Кєд ше корєнь препражи и зомєлє, може ше хасновац як здрава замена за кафє.

И на остатку ишє єдно главнє надпомнуцє – лампащики треба зазберовац на чистих поверхноскох цо далєй од транспортних драгох и пирсканя зоз гємикалиями.

Лєгєнда о лампащикє

Гваря жє лампащик малє слунко на пажици. А кєд го отаргнємє и зоз нього направимє мєд, то вєц такє як кєд бизмє часц того слунка зачували у дунчику. Мєжєбуц праве прето и грєє гарло, плюца и душу.

Дакеди давно, лампащик бул мали и необачлїви квиток, алє малє велї лїковити свойства. Богиня здравя Гигия одлучєла му подзєковац на тим жє помага людзєм.

– Жадам буц обачлївши людзєм и жє би за мнє шицки знали. Прємєнь ми твар.

– Як жадаш жє биш випатрал? – опитала ше му Гигия – Роздумай о тим и повєдз ми наутрє.

Лампащик цали дзєнь роздумовал як би сцєл випатрац, алє нїяк нє могол здумац. Сцєл буц як ружа, як дзвончок лєбо кичкиридж... Алє людзєм нє треба ишє єдна ружа...

Дзвигнул очи гу нєбу и кєд обачєл слунко, похопєл жє найбаржєй од шицкого жада буц жовти як слунко. А кєд ше слунко скрило и вишол мєшац, пожадал буц як мєшац. Кєд гвизди зашвицєли, лампащик пожадал буц ягєд гвизда.

Рано лампащик гварєл богинї жє ше нє може одлучиц цо жада буц: слунко, мєшац чи гвизда.

Вона ше нашмєяла и гварєла: „Будзєш шицко з того!“

И прето нєшка жєднє особа зна за гєвто малє слунко хторе квитнє на пажици. Кєд преквитнє претваря ше до билєй ладби хтора здабе на мєшац. А кєд задуємє до нього – розпаднє ше до велїх малих гвиздох хтори лєца по воздуху.

Льо. Гаргай

ЯР У ОВОЦНІКОХ И ХОТАРЕ

Квитнуце и оплодзаване ключныя процеси за богаты урожай. Яр у овоцніках прыношы едэн з найважнейшых і найчувствительнейшых жывотных цыклусах овоцы, а то квитнуце и оплодзаване. Тэты процеси барз важны бо уплывуе на фармованне плодах, а на канцы і за успях у прадукцыі. Квитнуце пачынае кед шэ пупкі пачынаюць отварацца прэ звекшанне днёвай тэмпературы, а і дні паставаюць длугшы. Кожда файта овоцы маюць адрэзаны перыяд квитнуца, так кайса квитне медзі першымі і найчасцейшэ страдае ад мразу. Сам процес оплодзавання запачынае з оплодзаваньнем, преносеннем полёну з прашніку на тлук. Пры векшыні овоцы оплодзаваныя акончваю інсекты, найбаржей пчола, та нам іх прысутнасць ад барз велькей помачі. Дасяднім файтам патрэбныя другія файты, кед би шэ правільна оплодзавалі, та шэ пры садзенню мушы меркаваць кед би шэ уруцелі і другія сорты котры будуць у меншым чысле, лем кед би оплодзаваныя будуць успішы.

Пры выгядных умовах, аптымальнай тэмпературы, дастатковай влэгі і без стрэсу у поглядзе велькіх асцыляцый, прыходзіць да оплодзавання і вязання плоду. У стрэсных і невыгядных умовах можа прывесці да ападання квіткаў або ўж завязаных плодах, цо на канцы уплывуе на сам урожай. Так шэ пасля добрага оплодзавання можа быць голым наздаваць дабраму урожай.

Невысядначаны тэмпературы, вчасны пачаток вегетацыі і неабачкованы жымны габы звекшую магчымасць кед будзе чкадзі на урожай. Праве прэто дасядні файты овоцы родзальнем у дасядніх рэгіёнах, та шэ таму трэба знаць прылагодзіць.

Шатва кукурыцы і слунечніку важны фактар у ярнай земледэльнай прадукцыі. Тэты два культуры маюць вельке прывяднае значэнне, а правочасова шаце едэн з умоваў за добрага урожая. Шаце кукурыцы запачынае кед тэмпература жэмы панад 10°C , але точныя тэрміны

завыша ад хвільовых умоваў і парыхтанасці жэмы. Кукурыцы патрэбна добра парыхтана, разтрысаца і умерана влэжная жэма кед би шэ абезпечала равнамернае схадзэнне, а сама глібіна шэ прэпаручае медзі 4 і 7 см, у завяснасці ад тыпу жэмы і даступнай влэгі.

Слунечнік куд адпорнайшы на нізкія тэмпературы, та шэ го можа шаць кед би жэма зогрэе ўж на 6 по 8°C . Шаце найчасцейшэ пачынае пачатком

апрыла і тэрва по пачатку мая. Глібіна шаца можа быць куд плітша, 3 по 5 см, а у случаю зменшанай влэгі можа і вецей. Слунечнік познаты по сваёй адпорнасці на сушу, але за добрага урожая гледа добра асновны абробок і адвугуе гносе. А акремну повагу трэба прывадаць зашчыты ад каровчоў, док слунечнік у вчасных фазях развугання, бо рошліны чувствительны на канкурэнцыю.

Антун Гарды

КУКУРИЦА У РУСКИМ ВАЛАЛЕ

Руснак у земледілней продукції вше тримал крочай зоз другима народами и нігда не заоставал. Як було у старим краю скорей як пришол на плодну Панонию не знаме, але на просторох Сриму и Славонії, котри як кед би були створени за продукцію рижних рошлінох, прилапел ше роботи, куповал жеми и розвивал ше як параст.

Уж попри спомнутого жита, една од найважнейших културох, чия продукція зарна барз важна за комплетне земледілство, то кукурица (*zea mays*). З одкрицом Америки 1492. року, европски параст ше першираз стрета зоз кукурицу. Узше походзене кукурици то Мексико и Перу, дзе була садзена и хаснована ище скорей шейсц и пол тисячи роки. Сцигуюци на европски континент, кукурица ше початком 16. століття нагло розширела и допринесла у покарми як статку, так и людзох. Кукурица як и жито уходзи до фамилії травох (*gramineae*), любии цеплоту и достаточну дижджу, и у таких умовлях приноси добри урожай у зарну, а тиж так и у желе-ней маси. Не подноши мрази, так же ше ю до жеми садзи у другей половки априла, та по початок мая. Род кукурици дзелі ше на осем подфайти. Спомнеме лем найважнейши котри ше найбаржей продукую: тварда кукурица або тврдунци (*zea mays indurata*), зубан (*zea mays indentata*), сладка кукурица цукровка (*zea mays saccharata*) и кукурица на пукане (*zea mays everta*).

У першей половки 20. століття и по шейдзешати роки продукція кукурици не була легка. У тоті часи продукувало ше без штучного гною и без зашитних средствох, кукурицу ше парало зоз коньми, потим два раз копало, а треци раз огартало, през летни час ишло ше таргац фатюги зоз котрима ше кармело статок. Фатюга то секундарни вигнанец котри на истим кореню коло примарного стебелка, а на єдним кореню зна вибиц и по вецей фатюги, поготов кед рок дижджовни, а як зме уж гварели, кукурица трава и у єй природи руцац фатюги (*busanje*). Єдна од окремосцох кукурици котра ю розликує од жита и других житаркох то розлучени споли, док при жити, ярцу, овсу и других квет ма и тлучок и прашніки у єдним квету, док кукурица ма чутку на котрей женски квет тлучок, а метолка, котра на верху, ноши хлопски квет, прашніки.

У тедишніх часох кукурицу ше садзело на вельо ридше, три на метер, за розлику од нешка. Вешенї, кед дозрела, ламало ше ручно, а вец звожовало дому и дзвигало на пойд або до чардаку и чувало през цали рок. Не була то легка робота, бо ше шицко з руками робело, а требало по ламачки и кукуричанку вирубац и повязац до снопох и одвезц дому, бо ше з ню тиж кармело статок котри огризол лісце, а вигризки, котри остали споза статку, топело ше до руского пеца. Урожай не бул вельки, три кочи, гевти коньски, як дідове гварели, а кед ище було и мехи у шорогльох, рок бул барз добри. Садзело ше стари сорти кукурици, а хасновало ше зарно зоз чардаку або зоз пойда.

Седемдзешати роки прешлого століття принесли цалком нови способ продукования кукурици. Фаховци створели нови способ продукования нашена кукурици зоз укрижованьом рижних сортох стваряючи наше не такволаних гибридох. Гибридна кукурица лем у першей F1 генерациї дава свой звекшани урожай, уж у другей генерациї урожай вельо менши. Модерна технология у обробку жеми як и штучни гной и

зашитни средства модерному парастови навелько олегчали продукцію кукурици. Нет вецей два-три копаня, а знаме же мотика не легка, нет ламаня, ту комбайни котри отлача, а зарно ше одвожи до силосу на чуване. Шатва ше одвива зоз вецейшоровима шеячками, а зарно захищене од хороти зоз фунгицидом, а тиж и зоз инсектицидом котри чува зарно од жемових хробакох, а против коровча ту гербициди котри зніщую шицки други рошліни окрем кукурици. Нет ані тарганя фатюгох, бо ше ю шеє на вельо густейше, та фатюги не вибиваю. Длужина вегетациї кукурици руша ше од 70 по 160 и 170 дні, так же маме гибриди подзеліни по групах од 100, 200 та по 1000, у зависности од длужини вегетациї. Менша група вчаснейши, а векша познейши, а чим векша група, тим векши и урожай. У продукції кукурици найбаржей ше хасную тварда кукурица и зубани, але мушиме спомнуц и сладку кукурицу цукровку, котру на початку лета хаснуєме як лакотку, кед ю як младу, ище у млечковим стадіуму зреца, вариме и таку костираме, сладки кукурици кратшей вегетациї, та ше можу и два раз садзиц кед єст досц дижджу. У прешлих часох на подручю Славонії и Сриму за варене ше найчастейше хасновала сорта босански осмак. Була то осемшорова кукурица билей фарби зарна, котра кед узрела, давала добру муку за замешку. Треба тиж надпомнуц же каждая чутка кукурици ма парне число шорох зарна, та так осмак пре осем шори зарна у чутки достал свойо мено. Иншак, при твардей кукурици и зубанох число шорох векше, може их буц и по 16, та и вецей. Нешка єст вельке число гибридох сладкей кукурици и велїю параста садза на вельких поверхносцох и виноша на тарговище. Штварта подфайта котру зме спомли, а котра ше хаснує и шеє на векших поверхносцох, у своїм зарну ма вельке количество бильчох, та кед ше ю положи на огонь дава нам смачни пуканки.

Томислав Рац

РЕЗУЛТАТИ НК РУСИН ПРЕД КРАЈ ПРОЛЈЕТНЕ СЕЗОНЕ

Posljednji tjedan mjeseca ožujka donio je i početak natjecateljskih utakmica za dečke iz Mikluševaca. Kup utakmica u Lovasu bila je idealna da trener Šarčević vidi u kakvoj je momčad formi jer protivnik nije bio nimalo lak. Još jedan podatak koji nam nije išao u prilog je taj što je na gol morao stati inače igrač koji zabija pogotke, Kuzmanović. Utakmica je završila bez pobjednika, po dva pogotka u svakoj mreži, pa su tako jedanaesterci morali odlučivati koja ekipa prolazi u sljedeći krug natjecanja. Oba pogotka za Rusin zabio je Džijan.

Zanimljivo je da je baš Kuzmanović bio taj koji je u samoj utakmici obranio nekoliko odličnih prilika i jedanaesterac u raspucavanju

te se momčad Rusina plasirala dalje. Ipak, ligaška utakmica u Mohovu nije bila tako dobra za Rusin. Iako smo dva puta vodili preko Šarčevića i Raguža, domaćin je pred kraj susreta uspio okrenuti utakmicu u svoju korist i doći do pobjede 4:2. Nakon toga bili smo domaćini momčadi iz Lovasa koju smo pobijedili u kupu. Ovoga puta Kuzmanović je ipak igrao i bio igrač susreta s dva pogotka te je još jedan gol dodao Šarčević i Rusin je pobijedio 3:1. Nakon toga uslijedilo je gostovanje u Pačetinu gdje su susreti uvijek bili zanimljivi i nepredvidljivi. I ovoga puta bilo je tako. Dva smo puta vodili golovima Džijana, a domaćin se oba puta uspio vratiti u utakmicu te je završilo bez pobjednika. Utakmica je s

obzirom na prilike mogla otići na obje strane, tako da slobodno možemo reći da je ovo možda i najpošteniji ishod ove utakmice. Dodatno nam je u prilog išao i poraz našeg glavnog suparnika Radničkog koji nam je najozbiljniji konkurent za prvo mjesto. Posljednji susret odigrali smo u Mikluševcima protiv Mladosti iz Svinjarevaca gdje su opet najraspoloženiji bili, možda i ponajbolja dva igrača ovog proljeća, Kuzmanović koji je upisao tri i Džijan s dva pogotka od ukupno sedam koliko smo zabili u ovom susretu koji je završio 7:1 za nas. Po jednom u strijelce upisali su se Krsnik i Tomić. Za sada smo krenuli dobro, ako zaboravimo poraz u Mohovu koji bi mogao biti ključan jer upravo ta tri boda

nam nedostaju da dostignemo Radnički. Još puno utakmica ima do kraja tako da ćemo imati i međusobne susrete te ćemo vidjeti kako će se stvari odvijati, ali najbitnije je ići utakmicu po utakmicu kao što je naglasio i trener Šarčević. Već sljedeći susret je u Tovarniku, kod mlade i poletne ekipe, te se nadamo da ćemo iz ovog susreta izaći kao pobjednici.

Hrvoje Zagorac

КАРПАТИ

Потребни састојки:

За цесто:

2 дл води, пол
маргарину, 2 дл
муки, 5 вайца, кус солі.

За фил:

3 ванилийово пудинги, 1 л млека, 2 дл цукру и 1 маргарин.

Ище потребни 2 компоти зоз брескиных, вишньох... (по смаку), ½ л шлагоу и мелки цукер за посипац по верху.

Прихтованє цеста:

1. Воду и маргарин вариц док не превре. До того додац 2 дл муки и кус солі. Лем премишац же би ше добре зединело, не вариц.
2. Преложиц до пластичней судзини и такой додавац едно по едно вайцо и непрерывно мишац (не муши ше чекац же би ше охладзело).
3. Рерну зограц на 200°C.

4. Пол цеста поценко розмасциц на папер за печенє у велькей тепши за рерну и пещиц дас 20 минути на 200°C. Цесто готове кед ше подує и достане красну фарбу.
5. Исто так зробиц и зоз другу половку цеста най ше достаню два скори.

Прихтованє филу:

1. Увариц пудинг зоз 2 дл цукру у 1 л млека.
2. До охладзеного додац маргарин. Док ше хладзи, пудинг треба мишац же би ше на верху не лапела скорка.
3. Вимишац шлаг

Складанє:

До тепши положиц 1 скору, намасциц зоз филлом, на фил поскладац овоц, намасциц зоз шлагом и на верх положиц другу скору. Зохабиц до фрижидера през ноц же би ше сцисла. Пред сервирањом посипац зоз мелким цукром.

Марияна Джуджар

